Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гарсэмнай 1921 оной ноябрийн 21-һээ гарана | № 248 (14359) | 1976 оной октябриин 22, пятница | Сэн 2 мүнгэн.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **ингэжэ тогтооно:**

Буряадай Автономито Совет Социалис Республикын юһэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиие 1976 оной ноябриин 25-да Улаан-Үдэ хотодо зарлаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан.
1976 оной октябриин 20

КПСС-эй Центральна Комитедтэ

...уран мэргэжэлтэ залуу... ...тэй ябуулагдаха хүдэл... тухай» тогтоол КПСС-... ...тральна Комитет батэ...

...һайханай мэргэжэл совет интеллигенциин тоодо залуушуулай, ...ы эдэбхи дээшэлээ КПСС-эй XXV съезд ...лээ гээд тогтоол соо ...дэнэ. Һүүлэй жэлнүү... түршада залуу литера...удай, уран зураашадай, ...озиторнуудай, театрай, телевидениин хү...мэрилэгшэдэй хүсөөр оло... ...н һайн сэгнэлтэдэ хүр... зохёолнууд бүтээгдээ. ...мэргэжэлтэ залуу... мүнөөнэй үе сагай ...алнуудаар ехэтэ һонир... уран һайханай орёо зо...нуудые шиидхэхэ гэжэ ...ээнэ.

...ртиина организацинууд, ...омол, культурын орга... уран һайханай союзууд ...атура болон искус... залуу кадрнуудтай ...хэ хүдэлмэриин һайн ...лтэй болонхой. Мүнөө ...улагдаһан һуралсалай... ...жүүлгын гурим уран ...най культурын хүдэл... ...э һайн халаанай ерэ... ...гол түлэб хангана гээшэ.

...жэ зуура, уран мэргэ... залуушуулые мэргэ... үзэл бодолой талаар ...жүүлгэдэ партийна. ...нийтын организаци... ...ай анхарал саашадаа бү... ...ехээр хандуулха эрилтэ ...дана. Коммунис байгуу... ...ала литература болон ...ствын улам ургажа бай... үүргэ, КПСС-эй XXV ...ын үзэл сурталай хү... ...риин зорилгонууд нимэ ...э табина.

Залуу литераторнуудтан, ...матографистнуудтай, ...зураашадтай, композиторнуудтай, артистнуудтай ...лагдадаг хүдэлмэридэ ...л горитой дутагдал... бии. Уран һайханай за... дээдэ һургуулинуудта, ...ищинуудта һуралсалай... ...жүүлгын хүдэлмэриие ...руулха, студентнүүдэй ...истско-ленинскэ хараа ...лые эдэбхитэйгээр бүри... ...эн байгуулха, уран мэр... тэдэндэ гүнзэгыгөөр ...алуулха. Түрэл оронойн... ...дэлхэйн соёлой дүршэ... ...шудалуулха талаар шу... хэмжээнүүд абтанагүй. ...н предмедүүдые, нии... ...эрдэм заалгада эрдэм багшанар, наука болон ...турын ажал ябуулагшад ...ар хабаадуулагдана. Тии ...багшанар уран мэргэжэл... ...ургаха хэрэгые үзэл бо..., гурим журамай һайн ...э шанартайгаар хүмүү... ...гэтэн нягта холбоотой... ябуулжа шадаха, нии... хэрэгтэ эдэбхитэйгээр ...далгада залуушуулые ...ллжэ шадаха, мэр... түгэс хүниие хүмүү... ...гэдэ туһалжа шадаха ...д байха зэргэтэй. Пар... комсомолой болон ...организацинууд ...һайханай дээдэ һургуу...удай, училищинуудай ...алай ба хүмүүжүүл... хүдэлмэриин онсо өөрсэ ...серимдаа ёһотоор ...абанагүй. Зарим ...улинуудай материаль... хангалтагүй бай-...

...ран һайханай һургуули ...ай ажал ябуулгые һай...лха тухай, һургуули... гарагшадай мэргэ...гэдэ талаар ургаха ба ...олгохо тухай творческо ...ууд, культурын орга... шухала оролдолго гар... союзуудта ороогүй ...ул тушаа зохихо ан... хандуулнагүй гээд ...н соо заагдана. Твор... союзуудай пунгагдамал органуудта, литературно уран һайханай хэблэлэй редколлегинүүдэй, выставкэнүүдэй, уран һайханай соведүүдэй гэшүүдээр искусствын залуу хүдэлмэрилэгшэд үсөөнөөр дэбжүүлэгдэнэ.

Уран һайханай залуу интеллигенцитэй ябуулагдаха хүдэлмэриин соёлой байгуулалтада шухалын шухала удха шанартай байһыень тэмдэглэжэ, партиин XXV съезд дээрэ хэһэн ЦК-гай Тоосоото элидхэл дотороо КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй пайруулһан дүримүүдые хүтэлбэри болгон, уран мэргэжэлтэ залуушуулые саашадань үзэл бодолой ба мэргэжэлэйнь т а л а а р хүмүүжүүлгые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүдэй гурим зохёохые союзна республиканудай компартинуудай ЦК-нуудта, КПСС-эй крайкомууд болон обкомуудта КПСС-эй Центральна Комитет дурадхаба.

Уран мэргэжэлтэ залуушуулай дунда ябуулагдаха бүхы хүдэлмэри энэрхыгээр, хүндэмүүшэ хандалгые шууд сэхэ эрилтэтэй зохилдуулха хэрэгтэ үндэһэлхэ зэргэтэй гэжэ тогтоол дотор онсолон тэмдэглэгдэнэ. Залуушуулай шиидхэгдээгүй асуудалнууд болон эрилтэнүүдые шэнжэлхэ, бэлиг талаанаа харуулхадань туһалха, холын хараатай зүб замаар бэлиг талаанийнь шэглүүлэн хүгжөөхэ хэрэгтэй. Ажабайдалтай уран һайханай залуу интеллигенциин холбоо барисаае саг үргэлжэ бэхижүүлжэ, олон ондоо янзын болгожо байха, тэрэнэй нийтын хэрэгтэ хабаадаха эдэбхииень хүгжөөхэ, һонирхолтой хэрэгүүдые залуушуулда даалгаха, коммунис уг зорилгын түлөө хатуу тэмсэлшэд байхаар тэдэниие хүмүүжүүлхэ шухала. Урач һайханай һургуулинуудай багшанарай кадрнуудые шэлэн олохо, үзэл бодолой талаар хүмүүжүүлхэ тухай, тэдэнэй ажал хэрэгыень һайжаруулха, багшалха мэргэжэлыень дээшэлүүлхэ тухай оролдохо шухала.

Творческо союзуудай, коллективүүдэй, мүн һургуулинуудай партийна, комсомолой эхин организацинуудай ажал ябуулгын хүтэлбэриие шангадхаха: КПСС-эй зэргэдэ залуу интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэдые абаха дүршэлые һайжаруулха шухала.

СССР-эй Культурын министерство, СССР-эй Госкино, СССР-эй Госкомиздат, СССР-эй Уран зохёолшодой союз, СССР-эй Кинематографистнуудай союз, СССР-эй Композиторнуудай союз, СССР-эй Уран зураашадай союз, театрай бүлгэмүүд залуушуулай дундахи хүдэлмэридэ, тэдэнэй уран һайханай ба нийтын ажал ябуулгадань шухала хэрэгтэй эрхэ нүхэсэл байгуулгада онсо анхаралаа хандуулха, творческо союзай зэргые бэлигтэй залуушуулаар нэмээхэ тухай оролдохо зэргэтэй гэжэ тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Залуушуултай хүдэлхэ, мүн периодическа хэблэлнүүдэй — культурын эмхи зургаануудай, творческо союзуудай органуудай редколлегинүүдтэ, выставкэнүүдтэ, уран һайханай ба редакционно соведүүдтэ, хүтэлбэрилхы органуудта залуушуулай түлөөлэгшэдые бүри олоор дэбжүүлхэ талаар соведүүдые (комиссинуудые) байгуулха гэһэн творческо союзуудай үүсхэл дэмжэхыень зүбшөөгдөө; залуушуултай ябуулагдаха хүдэлмэридэ литература ба искусствын элитэ ехэ мастернуудые хабаадуулха; теоретическэ семинарнуудые, творческо зүблөөнүүд болон хөөрэлдөөнүүдые бүри үргэнөөр үнгэргэдэг болохо.

Ороной эрилтын зэргээр соёлой мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэмжээ ябуулгануудые зохёохыень, уран һайханай дээдэ ба дунда һургуулинуудта һурагшадые абаха хэрэгые гурималуулхыень, тэдэнэй материальна баазые удаа дараалан хүгжөөхэ ба бэхижүүлхыень, институдай дэргэдэ һуралсалай театрнуудые, оперно студинуудые выставкын залнуудые, уран һайханай-үйлэдбэриин мастерскойнуудые байгуулхыень, һургуулинуудай дэргэдэ бэлэдхэлэй отделенинүүдые (интернадтайгаар) бүри олоор байгуулхыень министерствэнүүд болон зургаануудта даалгагдаа.

Залуу уран зураашадай бүтээлнүүдые бүри үргэнөөр харуулха зорилготойгоор выставкэ үнгэргэлгые һайжаруулхыень СССР-эй Уран зураашадай союзай организацинуудтай хамта союзна республиканудай Министрнүүдэй Соведүүдэй, хизаарнуудай, областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдые, Моссоведэй, Ленсоведэй гүйсэдкомуудые КПСС-эй ЦК уялгалаа; 1976—1980 онуудай туршада Москва городто выставкэ нээхэ байрануудые нэмэжэ үгэхые хараалха; ороной томо томо городуудта уран зураашадта бүри олоор мастерскойнуудые бариха.

Залуу прозангуудай, поэдүүдэй, очеркистнүүдэй, драматургнуудай, композиторнуудай эрхим зохёолнуудые хэблэхэдэнь, тэрэшэлэн залуу уран зураашадай альбом гаргахадань туһалхые СССР-эй Госкомиздадта, творческо союзуудта дурадхагдаа. Залуу авторнуудай зохёолнуудтан номуудые, журналнуудай номернуудые гаргадаг литературно-уран һайханай журналнуудай, хэблэлэй редколлегинүүдэй дүршэлые тарааха гэжэ дурадхагдаа.

«Юный художник», «Литературная учеба» журналнуудые дахинаа гаргадаг болохо гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет тоолоно.

Искусствын залуу хүдэлмэрилэгшэдтэ үзэл бодолой ба мэргэжэлэйнь талаар туһа хүргэхэ зорилготойгоор тогтоол дотор хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа, тэрэ тоодо, «Мосфильм» гэжэ студиин үндэһэ һуури дээрэ залуушуулай уран һайханай туршалгын нэгэдэл эмхидхэхэ; Москвада, Ленинградта, соёл культурын бусад томо томо түбүүдтэ уран зурагай искусствын элитэ ехэ мастернуудай хүтэлбэри доро залуу уран зураашадта зорюулан, СССР-эй Культурын министерствын мэдэлэй ажахын тоосоон дээрэ байха мастерскойнуудые эмхидхэхэ; залуу уран зураашадай, драматургнуудай, композиторнуудай бүтээлнүүдтэ захил хэхэ, худалдан абаха жэл бүриин һомололгые ехэ болгохо; уран һайханай дээдэ һургуулинуудые дүүргэгшэдтэ барюулагдаха алтан ба мүнгэн медальнуудые бии болгожо, тиимэ медаль абаһан хүнүүдтэ элитэ ехэ мастернуудай хүтэлбэри доро дүршэхэ, удаан болзоротой творческо командировко абаха эрхэ олгохо; ороной театрнуудта уран мэргэжэлэй талаар хэшээлнүүдые (уран гоёор уншаха, дуулаха, хатарха гэхэ мэтэ) эмхидхэхэ.

Залуу уран зохёолшодой, уран зураашадай, композиторнуудай, артистнуудай, театр болон киногой режиссернуудай бүтээлнүүдые тарааха ябадалые һайжаруулхыень, тэдэнэй зохёолнуудые саг соонь хэблэжэ, шэнжэлхыень түбэй ба нютагай газетэнүүдэй, журналнуудай редакцинуудта, СССР-эй Госкомиздадта, СССР-эй Гостелерадиодо, СССР-эй Госкинодо дурадхагдаа.

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Советскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые, арбадахи табан жэлэй агууехэ программые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэгты!

Урагшаа, коммунис байгуулалтын шэнэ амжалтанууд тээшэ!

(*КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан уряануудаа*).

Юһэдэхи табан жэлдэ аймагай эрхим һаалишадай тоодо Цырма Цыбеновна Чимитова оройһон алдартай. Хэжэнгын совхозой түрүү һаалишадай нэгэн Цырма Цыбеновна арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 2.000 килограмм һү һааха социалис уялга абаһан юм. Юһэ һарын дүнгөөр Цырма Цыбеновна үнеэн бүриһөө 1.633 килограмм һү һаажа абаба. Ажалдаа урагшаа һанаатай, зоной түлөө оролдожо ябадаг гуладань нютагай зон Цырма Цыбеновна Чимитовае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадаар һунгаһан хай.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АЖАЛАЙ БЭЛЭГ БЭЛДЭНЭ

«Бурводстрой» трестын Хоринии нүүдэл оньһожоруулагдамал колонно байгуулагдаһаар табан жэл болоо. Гэбэшье колонниин материально-техническэ үндэһэ һууринь жэлһээ жэлдэ бэхижэнэ, бүтээһэн хүдэлмэриинь хэмжээн улам ургана. Түрүүшын жэлдэ энэ шэнэ коллектив 300 мянган түхэригэй газар һайжаруулгын хүдэлмэри, уһалууриин барилгануудые хэһэн байгаа. Харин мүнөө энэ жэлэй туршада хоёр миллион түхэриг хүрэтэр барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бүтээхэ хүсэ шадалтай болонхой.

ПМК-гай коллектив нёдондо Анаагай совхозой Байсын-Эбэрэй уһалууриин томо түхеэрэлгын барилга дүүһажа, ажахыдань тушааһан юм. Үдын совхоздо ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Хүйтэн-Булагай уһалууриин түхеэрэлгые шэнэдхэн заһабарилаа, һайжаруулагдаһан бэлшээри бии болгоо. Урдань ногооной ургадаггүй шахуу хүрьһэ муутай тала дээрэһээ мүнөө энэ совхоз долоон центнер хүрэтэр ургаса абаһа бшуу.

Мүн лэ энэ совхозой Шүбэгын 450 гектар талые эд лэжэ, ундалуулжа боломоор уһалууриин түхеэрэлгын барилгые болзорһоонь урид барижа дүүргэнхэй. Ходо дос гандажа хаташанхай хэбтэдэг энэ тала баһал малай тэбиржон таргалтараа эдеэлхэ хүхэ ногоогоор хушагдаһань гээшэ.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй үнгэрһэн юһэ һарын даабарине амжалтатайгаар үлүүлэн дүүргэжэ шадаһан энэ коллективэй ажалшад Октябриин революциин 59-дэхи жэлэй ойе үшөө ехэ амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна.

Г. ЯМПИЛОВ.

МЯНГАТАН-СОЛОТОН

СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой мал адуулагшадай жэшээгээр Захааминай аймагай ажахынуудта үнгэргэгшэ зунай бэлшээриин үедэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байгаа. Энэ мүрысөөндэ Енгорбойн совхозой малшад эдэбхитэйгээр оролсожо, үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 1.000 граммһаа бага бэшээр нэмэхын түлөө тэмсэһэн юм.

Дурсагдаһан совхозой малшадай ажалай дүнгүүд сэгсологдожо байна. Илангаяа гурбадахи отделениин — Нурта нютагай малшад шалгараа. Эндэхи дүршэл ехэтэй мал адуулагша Михаил Сандаликович Самбуев бултанһаа һайн үрэ дүнгүүдые туйлаба. Республикын габьяата малшанай хүндэтэ нэрэ солодо хүртэһэн энэ нүхэрэй гүүртын үхэр бүхэнэй шэгнүүр зунай үдэр бүри 1 000 граммһаа ехээр нэмэһэн байгаа. Бүхы малынь һайнаар таргалуулагдаһан юм.

Мүн тус отделениин мал адуулагшад Владамир Дугаров, Базар Гылыков гэгшэд баһал һайнаар хүдэлжэ гараа. Тэдэнэй ажалай дүнгүүд иимэ: толгой бүхэнэй шэгнүүр үдэртэ мүн лэ 100 граммһаа дээгүүр байгаа. Тиихэдэ гурбадахи отделениин мал адуулагша Бадма Базаров бусад нүхэдэйнгөө дундаһаа онсо шалгараа.

Богонёор хэлэбэл, совхозой мал адуулагшадай 4 коллектив үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртэ дунда зэргээр 1 килограммһаа үлүүгээр ехэ болгобо. Эндэхи малшад түйлаһан амжалтаа Агуухэ Октябриин социалис революциин 59 жэлэй ойдо зорюулаад, үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэжэ, энэ харюусалгатай хаһые эмхитэйгээр үнгэргэхын түлөө бүхы шадалаараа оролдожо байна.

Б. ВАНЧИКОВ.

Л. И. БРЕЖНЕВ Ю. ЦЕДЕНБАЛТАЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев МНРП-гэй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалтай октябриин 19-дэ Кремль соо уулзажа, хани ёһоор хөөрэлдэбэ.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. Цеденбал СССР-эй ба МНР-эй хоорондохи бүхы талын харилсаае саашадань гүнзэгырүүлхэ, КПСС-эй, МНРП-гэй хоорондохи холбоо барисаае үргэдхэхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Совет, монгол коммунистнуудай хараа бодолой, ажал ябуулгануудай нэгэдэл хадаа СССР-эй, МНР-эй заншалта холбоо барисаа бэхижүүлгые, аха дүү хоёр арадые улам дүтэ болголгые тодорхойлһон эрхэ нүхэсэл болоно гээд тэмдэглэгдээ.

Уулзалгын үедэ коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй байдал тухай асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсээ. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудаар коммунис хүдэлөөе али бүхы талаарнь бэхижүүлгэдэ саашадаашье нүлөөлхэ хүсэлэнтэй байһаа КПСС, МНРП мэдүүлжэ гэжэ хоёр партиин хүтэлбэрилэгшэд батална.

Уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае хүгжөөлгэдэ шухала удха шанартай уласхоорондын асуудалнуудые хаража үзэхэдөө, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха ба болюулха, дэлхэйн бүхы районуудтахи шахардуу байдал һуларуулха талаар нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абаха шухала гэжэ Л. И. Брежнев, Ю. Цеденбал тэмдэглээ.

Уулзалга үнэн зүрхэнэй, хани барисаанай, зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар үгэеэ бүрин ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

Ю. ЦЕДЕНБАЛДА ЛЕНИНЭЙ ОРДЕН БАРЮУЛАГДАА

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалда Ленинэй орден октябриин 19-дэ Кремль соо барюулба.

Ленинэй орден барюулха үедэ нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Ф. Д. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэр, министрнүүд, бусад тусхай тушаалтад байлсаа.

МНР-эй партийно-правительственна делегациин гэшүүд зал соо байба.

Шагнал барюулхадаа нүхэр Н. В. Подгорный үгэ хэлэбэ. Тэрэ ингэжэ хэлэбэ:

— Манай хани нүхэр ба соратник, Монголой Арадай-революционно партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Монголой Арадай Республикын Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша нүхэр Цеденбалда Ленинэй хоёрдохи орден мүнөөдэр барюулжа байһандаа урма баяртайбди.

Та, хүндэтэ нүхэр Цеденбал, СССР-эй ба МНР-эй арадуудай хоорондохи аха дүү ёһоной хани барисаае, харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ, эб найрамдал ба социализм бэхижүүлхэ хэрэгтэ элитэ ехэ хубитаяа оруулһанайнгаа түлөө Совет гүрэнэй үндэр дээдын хайра шагналда хүртэбэт.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев энэ үндэр дээдын шагналаар намайе халуунаар, үнэн зүрхэнһөө амаршалаа гэжэ Та, нүхэр Цеденбал, үсэгэлдэр хэлээ һэнта. Эгээл нимэһээ алдарта ойгоортнай — түрэһөөр 60 наһатай болоһоортнай, бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшадай агууехэ вождь Ленинэй гэгээн гэрэлтэ образые хэтын хэтэдэ мүнхэлһэн орденоор шагнагдаһаартнай манай партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын үмэнэһөө Таниие халуунаар, үнэн зүрхэнһөө мүнөөдэр амаршалхыемнай зүбшөөгыт.

Арадай Монголой эмхидхэгдэлгэ, хүгжэлтэ Ленинэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой юм. Хүгжэлтын капиталис шатые алгасан, феодальна байгуулалтаһаа социализмда орохо аргатай байһан тухай тэрэнэй уридшалан тайлбарилһан үгэнүүд Танай орондохи социалис байгуулалтын бүхы ажал хэрэгээр толотомо хурсаар баталагдаһан байна.

Бидэнэй хамтын дайсадта эсэргүү тэмсэлдэ, манай агууехэ уг зорилгонуудай ба сурталай һургаалнуудай аша туһада шэн габьяата, зохёон байгуулхы ажалда хабатуужаһан монгол, совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай эхине В. И. Ленин, Монголой арадай гүрэнине байгуулагша Сүхэ-Баатар табиһан юм.

Манай олон янзын харилсаа холбооной гайхамшагта аша үрэнүүдтэ Танай хүндэтэ нүхэр Цеденбал, габьяа айхабтар ехэ гэжэ харанабди. Интернационалис хараа шугамаа залан сэхээр бэелүүлнэт. Советскэ Союз ба бусад социалис оронуудтай арадай Монголой аха дүү ёһоной хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулнат.

Эдэ бүгэдэ гансал Монгол орондо бэшэ, харин Советскэ Союзда, бусад социалис оронуудта уласхоорондын олоннийтын дунда Танай нэрэ хүндые дээшэлүүлһэн байна.

Үгынгөө түгэсхэлдэ Н. В. Подгорный Ю. Цеденбалые зүрхэ сэдьхэлһээ үшөө дахин халуунаар амаршалаад, Монголой газар дээрэ социализмын һалбаран мандахын, совет-монгол харилсаанай саашанхи хүгжэлтын, социалис хани нэгэдэлэй улам бэхижэхын аша туһада һайн һайхан ажал ябуулгадаа шэнэ амжалта туйлахыень, элүүр энхэ ябахыень тэрээндэ хүсэбэ.

Удаань нүхэр Ю. Цеденбал үгэ хэлээ. Ленинэй орденоор шагнаһанайнь түлөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Совет правительствада гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэбэ.

Революционно ухаан бодолой, ажал ябуулгын манлай болоһон агууехэ Ленинэй нэрэ газар дэлхэйн үнэн сэхэ бүхы хүнүүдтэ үнэтэй юм. Ушарынь юуб гэхэдэ, тэрэ баатаршалгата ажабайдалаа, хүсэн түгэс ухаан бодолоо, бурьялма ажал ябуулгаяа социалис революциин илан мандалгын хэрэгтэ, али бүхы дарлалта мүлжэлгэһөө ажалшан арадые сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ сүм зорюулһан байна гэжэ Ю. Цеденбал тэмдэглээ. Агууехэ Ленинэй суртал һургаалнууд, хүсэн түгэлдэр социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай арадуудай хэрэгүүдтэ, бүхы дэлхэйн коммунистнуудай баатаршалгата ажал ябуулгада, эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ дааһан байдалай түлөө, социализм болон коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлшэдэй асари ехэ хүсэлэл оролдолгонуудта бодото тоор бэелжэ байна.

Ленинэй һургаалаар сухарилтагүй дабшан, Ленинэй ба Агууехэ Октябриин алдарта Эхэ ороной — хүсэн түгэс Советскэ Союзай аха дүү ёһоной али бүхы туһаламжада хододоо түшэглэн, манай парти, Монголой **коммунистнууд** революционно үндэһэн хубилалтануудые хээ. Энээнэй үедэ шэнэ экономико байгуулгада, тэрэниие хүгжөөлгэдэ, мүнөөнэй соёл культура байгуулгада, хэзээ нэгэтэ гээгдэнги, дундуур зуун жэлнүүдэй үеын Монгол оронине мүнөөнэй социалис гүрэн болголгодо гайхамшаг амжалтануудые түйлаһан байнабди гэжэ Ю. Цеденбал үргэлжэлүүлбэ.

Оюун бодолто Ленинэй, Монголой революциин хүтэлбэрилэгшэ Сүхэ-Баатарай үндэһэ һууриень табиһан монгол, совет арадуудай шалгагдамал агууехэ хани барисаае нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр сахиха гээшэ бидэнэй нангин уялга мүн гэжэ монгол коммунистнууд тоолоно.

КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ, эб найрамдалай, арадуудай хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной түлөө тэмсэлдэ шэнэ ехэ амжалтануудые түйлахыень Ю. Цеденбал үгынгөө түгэсхэлдэ КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Министрнүүдэй Соведтэ хүсэбэ.

Нүхэд Н. В. Подгорный, Ю. Цеденбалай хэлэһэн үгэнүүд альга ташалгаар угтагдаһан байгаа.

Коммунис партиин, Совет правительствын хүтэлбэрилэгшэд үндэр дээдын шагналаарнь нүхэр Ю. Цеденбалые халуунаар амаршалаад, элүүр энхэ ябахыень, аша үрэ ехэтэй ажал ябуулгада амжалтануудые түйлахыень тэрээндэ хүсэбэ.

(ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ А. ХАММЕРТАЙ УУЛЗАА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. ...Америкын худалдаа ...анай бүлэгүүдэй мэдээ... ...эдэлэгшэ, СССР-эй ба ...-гай хоорондын худал... наймаанай-экономическа барисаае хүгжөөхэ хэ... олон жэлэй турша ...эдхитэйгээр хабаадажа ...Арманд Хаммертай ...20-до Кремль до... ...лзаа.

...СССР США хоёрой хоо... ...адли тэгшэ эрхэтэй, ...талада ашагтай ту... харилсаа хүгжөөхэ гэһэн Советскэ Союзай хараа бодолой сэхэ шууд баримталдаг байһые, тэрэшэлэн хоёр ороной арадуудай аша туһада энэ харилсаа тогтоножоруулха, бүгэдэ нийтын эб найрамдал батадхаха хэрэгтэ экономическа холбоо барисаанай ехэ удха шанартай байһые Л. И. Брежнев хөөрэлдөөнэйнгөө үедэ тусхайлан тэмдэглээ. Хэрэг ушарай иимэл шэглэлтэйгээр урагшаа дабшахын түлөө хоёр ороной зүгһөө хүсэлэл ба оролдолго гаргахань шухала байна.

А. Хаммер иимэ хараа бодолые зүбшөөжэ байһанаа элирхэйлээд, Советскэ Союзтай худалдаа наймаагаа, экономическа бусад янзын холбоо барисаагаа улам үргэдхэхэ гэжэ Америкын худалдаа наймаанай бүлэгүүдэй хүсэдэг тухай тэмдэглэбэ.

Хөөрэлдөөн бүтэмжэтэй тодорхой, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө. Хөөрэлдөөндэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагша А. М. Александров хабаадаба.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

БАРИЛГАДА НЮТАГАЙ МАТЕРИАЛ ҮРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Шэнэ барилгануудта ханын материал дуталдажа, бодхогдожо байгаа барилгануудые, гэр байрануудые хараалагдаһан саг болзор соонь ашаглалгада тушааха хэрэгтэ горитой ехэ һаад ушаруулагдана гэжэ һайн мэдээжэ. Энэ дутагдалһаа уламжалан, зарим барилганууд ехээр унжагайруулагдана, ажалай саг дэмы һалгаагдана.

Иимэ дутагдал усадхаха ямар арга боломжонууд бии гээшэб, тэдэ арга боломжонууд хэр хэрэглэгдэнэб?

Манай республика барилгын нютагай элдэб материалаар айхабтар баян, энэ талаар орон дотороо түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ гэхээр. Улаан хирпиисэ галдан гаргаха үйлэдбэридэ хэрэглэгдэхэ шабар, алевралит, керамзит, хадын ба гол мүрэнэй элһэн, шулуу элһэнэй холисо, гранит, перлит ба известняк бии. Тэдэнэй хэбтэшэ Захааминай, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Загарайн, Прибайкалиин, Түнхэнэй, Сэлэнгын, Баргажанай, Яруунын ба Хойто-Байгалай аймагуудта олдонхой юм.

Мүнөө дээрээ Грязнухинска хэбтэшэ хэрэглэгдэжэ, жэлдээ 51,2 миллион хирпиисэ галдадаг Улаан-Үдын заводые. Һаяхан ашаглалгада тушаагдаһан 50 миллион хирпиисэ галдаха шадалтай Загорско ханын материалнуудай заводые хангана. Тиигэжэ Улаан-Үдэ хото шадар байһан заводууд жэл соо 102 миллион хирпиисэ галдан гаргаха шадалтай болобо.

22,0 миллион хирпиисэ галдадаг Татауровска барилгын материалнуудай комбинат Татауровска хэбтэшэ хэрэглэнэ. Харин эндэхи шабарай нөөсэ бага гэжэ элирүүлэгдээ. Шабар бэдэрэн олохо, нөөсыень тодорхойлхо талаар хүдэлмэри хэгдэжэ байбашье, мүртэй үрэ дүн туйлагдаагүй байһаар. Тиимэһээ Татауровска комбинадай продукци үйлэдбэрилгыень ехэдхэхын тула барилгын ондоо материал гаргаха эд хэрэгсэлээр хангаха шухала. Грязнухинска шабар иишэ асарбал, хирпиисэ галдалгые ехэдхэхэ арга бии. Мүн перлитобетон блок, керамзитоперлитобетон панельнуудые хэжэ болохо юм. «Бурятремстройматериалы» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд энэ заводые хааха тушаа дурадхал оруулдаг. Харин Госплан барилгын ханын материалнуудай дуталдадаг ушарһаа завод хааха зүбшөөл үгэдэггүй, тус нэгэдэлэй дурадхал зүбшөөдэггүй байна.

Зэдын комбинадай хирпиисын завод Захааминдахи шабар хэрэглэжэ, 4 миллион хирпиисэ галдан гаргадаг. «Бурятцелинстрой» трест Харанхын шабараар зундаа хирпиисэ галдадаг завод байгуулаһхай. «Бурятмежколхозстрой» трестын Баргажанай ба Бэшүүрэй заводууд жэлдээ 1,5 миллион хирпиисэ гаргадаг болоо. Республикымнай зарим колхозууд, «Забайкаллес» нэгэдэлэй предприятинүүд жэлдээ хэдэн мянгаад хирпиисэ галдан гаргана.

Эдэ жэжэ заводууд 1976 ондо 88 миллион хирпиисэ шабараар хэжэ гаргаха юм. Гадна «Бурятстройматериалы» нэгэдэлэй Улаан-Үдын силикатна хирпиисын завод жэл соо 54—60 миллион хирпиисэ гаргаха шадалтай.

Улаан ба силикатна хирпиисэһээ гадна, хана барилгада жэжэ блогууд, подвалай ханын блогууд, түмэр-бетон, перлито бетон панельнүүд хэрэглэгдэнэ. Тэдэниие хирпиисэ болгон тоолоходо, 1974 ондо 150 миллион хэһэг, 1975 ондо 168 миллион хэһэг гаргагдаа. 1976 ондо 195 миллион хэһэг хирпиисэ гаргахаар хараалагдана.

Республика доторнай энэ жэлдэ 260 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Хэрбээ нэгэ миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэдэ 900 мянган хирпиисын хэрэглэгдэдэг байһые хараада абабал, байгша ондо 234 миллион хирпиисэ хэрэгтэй болохо байна. Тиихэдээ энэ жэлдэ 39 миллион хирпиисэ олохонь шухала болоно.

1976—1980 онуудай түсэбөөр хараалагдаһан барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн юһэдэхи табан жэлэйхитэй сасуулхада, 34,4 процентээр дээшэлжэ, 1.212 миллион түхэригтэ хүргэгдэхэ юм. Эндэ БАМ-ай ба колхозуудай мүнгэн зөөреэр бодхогдохо барилганууд тоодо ороногүй.

1980 ондо 252,8 миллион түхэригэй, гадна колхозуудай мүнгэн зөөреэр 16 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэгдэхээр багсаагдана. Энэ барилгые ханын материалаар хангахын тула үшөө нэмэжэ 47 миллион хирпиисэ хэрэгтэй болохо байна. БАМ-ай 89 миллион түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэридэ «Главленинградстройматериалы» нэгэдэлэй болон СССР-эй Минтрансстрой Шимановско баазын ханын материалнууд хэрэглэгдэхэ юм.

Загорско ханын материалнуудай заводой хүсэндөө оруулагдахада, ханын материалнуудаар ехээр дуталдаха ушар зарим тэды усадхагдаха байна. Харин 1980 онһоо саашаа Озерның ба Ошурковэй шанаржуулгын комбинадуудай, шулуу нүүрһэ нэмэл аргаар малтан абадаг Түгнын уурхайн баригдажа эхилхэдэ, мүн БАМ-ай барилгада ханын материалнуудай ехээр хэрэглэгдэхэдэ, республика дотороо ханын материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха шэнэ предприятинуудые бодхохо шухала болоно

Жэлдээ 60 миллион хирпиисэ гаргаха шадалтай завод Гусиноозерск хотодо, 100 мянган кубометр хүнгэн бетон хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ СССР-эй Минпромстройн завод, «Бурятцелинстрой» трестын 100 мянган кубометр түмэр-бетон ба перлитобетон хэрэгсэлнүүдые гаргаха гол бааза, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэн заводой хүнгэн панельнүүдэй цех баригдахаар хараалагдана.

Озёрнын шанаржуулгын комбинат бодхохын тула барилгын өөрын бааза байгуулагдаха ёһотой. Ханын материалнуудые үйлэдбэрилдэг заводууд, предприятинууд республикымнай түбэй районуудта байгуулагданхай. Харин холын Баунтын, Хурамхаанай, Баргажанай, Яруунын аймагуудта ханын материалнууд үйлэдбэрилэгдэнэгүй. Тиишэ улаан ба силикатна хирпиисэ зөөхэдэ, үнэ сэнгынь 2—2,5 дахин дээшэлнэ.

Эдэ аймагуудые ханын материалнуудаар хангахын тула «Бурятмежколхозстрой» трестын Баргажанай хирпиисын заводые үргэдхэхэ, Баунтын аймагтахи хэбтэшэ хэрэглэн хүдэлхэ «Бурятстройматериалы» нэгэдэлэй туфоблочно завод бариха гэжэ тоологдоно.

Кабанскын аймсоведэй гүйсэдком жэлдээ 5—6 миллион хирпиисэ галдаха аймагай завод бариха бэлэдхэл хэжэ эхилээ.

Мүнөө силикатна заводой хэрэглэгдэдэг карбидна шорой тооһые Татауровска заводой бутаргагдаһан избёосхоор һэлгээ һаа, силикатна хирпиисын шанар һүраггүй һайжарха байна.

Арбадахи табан жэлэй түсэбэй ёһоор, Татауровска барилгын материалнуудай комбинадай избёосхын цех үргэдхэгдэжэ, 66 мянган тоннодо хүргэгдэхэ юм. Тиимэһээ силикатна хирпиисэ галдалгада бутаргагдаһан избёосхо хэрэглэхэ арга бии.

Хабсаргагдамал түмэр-бетон зүйлнүүдые ехээр үйлэдбэрилхэ шухала. Тиихын тула бутархай шулуун хэрэгтэй. Иимэ шулуу үйлэдбэрилгэ саашадаа ехэдхэгдэхэ юм. Арбадахи табан жэлдэ 600—800 мянган тонно шулуу үйлэдбэрилхэ бутаруулга-илгалгын фабрикатай шэнэ уурхан баригдахаар түсэблэгдөө. Тиигэжэ мүнөө хүдэлжэ байгаа «Бурводстрой» ба «Бурятмежколхозстрой» трестнүүдэй түмэр-бетон зүйлнүүдэй заводууд шулуу-элһэнэй холисын орондо бутархай шулуу хэрэглэдэг болохо юм. Мүн Буряадай барилгын управлениин шэнэ иимэ завод баригдаха байна.

Барилгын бусад нютагай материал саашадаа үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Элһэ, шулуу, шулуу-элһэнэй холисо үйлэдбэрилхэ уурхайнууд үргэдхэгдэхэ болоно. Харин гипс, мел гэхэ мэтэ ондоо областьнуудһаа асарагдаха.

Капитальна барилгын техническэ гол шэглэлэй нэгэн юуб гэхэдэ, хабсаргамал хэрэгсэлнүүдые хүнгэн аад, һайн шанартай болгохо эрилтэ мүн. Тиимэһээ халаан хүбхылгэһэн перлидэй бутархай, элһэн хабсаргамал зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэдэ хэрэглэгдэхэ юм. «Бурятцелинстрой» трестын гол бааза Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай перлидэй цех үргэдхэгдэхэ, «Бурятмежколхозстрой» трестын Каменскын керамзитова цех ашаглалгада оруулагдаха байна. Эдэ предприятинууд 1980 ондо барилгын ханын хүнгэн зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэсэ 200 мянган кубометртэ хүргэхэ байна.

Дулаа бариха материалнуудые үйлэдбэрилгэ мүн лэ дээшэлүүлэгдэхээр хараалагдаа. Халаажа хүбхылгэһэн перлит саашадаа барилгада үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Уральска институдай Новокузнецкэ филиал иимэ перлит хэрэглэжэ, дулаа бариха материал үйлэдбэрилхэ предприятинуудые бодхоохын тула бэлэдхэл хэхэ. Эдэ предприятинууд перлитоцементнэ, перлито-избёосхын, керамзитперлит гэхэ мэтэ плитэ болон дулаа бариха бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ юм.

Арбадахи табан жэлдэ нютагай материалнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, хэрэглэхэ гэшэ мүнөө үеын гол шухала зорилго болонхой.

Ц. ДАНЗАНОВ,
республикын Госпланай түрүүлэгшын орлогшо.

АЙЛ БҮХЭНДЭ—ГАЗЕТЭ, ЖУРНАЛ

ҺАНААГАА АМАРХААР БЭШЭ

Арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ—1977 оной газетэ, журналнуудта захил абалгын эхилһээр хоёр һара тухай саг үнгэрбэ. Энэ үе соо нютагай партиина организацинуудай ябуулһан ойлгууламжын хүдэлмэриин ашаар олонхи аймагуудта хэблэл захилга эмхитэй һайнаар үнгэргэгдэжэ байна. Зарим нютагуудта, жэшээлхэдэ, Хойто-Байгалай, Баунтын болон бусад аймагуудта энэ ажал дээдэ хэмжээндэ ябуулагдана гэхэдэ, алдуу болохогүй. Мүнөө үсын эгээн томо БАМ-ай барилгашад, аяар холын Захааминай малшад болон Кабанскын загаһашад, тарияашад өөһэдтөө хэрэглэгдэдэг газетэ, журналаа захюулжа дүүргүүтэн байна. Үнгэрһэн жэл Баунтын аймагай 1000 хүн бүхэндэ 1625 хэһэг хэблэл тараагдабал, тэрэнь мүнөө үлүү гарахаар тухайлагдана.

Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо, энэ политическэ удха шанартай шухала хэрэг Прибайкалиин, Хурамхаанай, Ахын аймагуудта муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, Хурамхаанай аймагайхид хэблэлдэ захил абалгые «Айл бүхэндэ—газетэ, журнал» гэһэн уряа доро үнгэргэжэ байна. Загарайда үшөө июль һарада КПСС-эй райкомой шиидхэбэреэр арбан хүнһөө бүридэһэн хэблэл тараалгада туһалха ниитын совет байгуулагдаад, үргэн ниитэ зоной дунда ехэ хүдэлмэри ябуулна. Энээнэй ашаар тус аймагта газетэ, журналда захил мүн лэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ. Иимэ жэшээ, баримтанууд манай республика дотор ялала бии.

Эдэ бүгэдэ үргэн олониитэдэ ойлгосотой гээд һанагдана Энэмнай хүн бүхэнэй үдэр бүриин эрилтэ болоһоор үнинэй ха юм. Тобшолон хэлэхэдэ, энэ ушар хадаа манай арадай соёл болбосоролой саг үргэлжэ хүгжэжэ байһаниие гэршэлэн харуулхаһаа гадна, совет хэблэлэй али бүхы үүргын улам дээшэлһэниие гэршэлнэ гээшэ. Ушар иимэһээ хэблэлэй саашанхи хүгжэлтэдэ манай Коммунис партиин саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байдагынь мэдээжэ. Энээниие һүүлэй үедэ КПСС-эй ЦК-гай хэблэлэй асуудалаар абаһан тогтоолнууд эли тодоор харуулна. Жэшээлхэдэ, «Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ районно газетэнүүдэй дүүргэдэг үүргые дээшэлүүлхэ тухай», «Литвагай хэблэл социалис мүрысөөнэй асуудалнуудые ямараар харуулнаб», мүн журналистнуудан кадрнуудые бэлдэхэ тухай шиидхэбэринүүд соо хэблэлэй угаа ехэ удха шанар, харюусалгатай ба хүндэтэй үүргэ тухай үшөө дахин онсолон тэмдэглэгдэнэ, саашадань хүгжөөхэ, бүри нарижуулан һайжаруулха гол шэглэлнүүдынь тодорхойлогдоно.

Нээрээшье, энэмнай гай халтай, омогорхолтой баримта мүн. Партиин XXV съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, экономикын, эрдэм наукын, соёл культурын хүгжэлтэдэ, ниитын бүхы ажа байдалда совет хэблэлэй нүлөө сэгнэшэгүй ехэ болоо. Энэнь манайшье республикын байдал дээрэһээ илангаяа мүнөө хэблэл тараалгын үедэ бүришье элихэнээр харагдана бшуу. Нютагай хэблэл юрэнхыдөө һайжараа, удха түгэлдэр. улам хурса болоо гээд тэмдэглэхээр. Түрэл партиингаа XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ хүн зоной хүсэл оролдолго, мэргэжэл шадабариие хүсэдөөр элсүүлхэ, социалис мүрысөөнэй ябасые харуулха талаар хэмгүй ехэ юумэн хэгдэнэ, саашадаашье хэгдэхэ байна.

Республиканска, аймагай болон олон хэһэгээр гарадаг газетэнүүдэй хуудаһануудта «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө», «Табан жэлэй түрүүшүүл», «Минии табан жэл —минии арга боломжо», «КПСС-эй XXV съездын материалнуудые — олониитэдэ», «Социалис уялгануудай дүүргэлтые шалгачабди» гэхэ мэтэ гаршагуудай подо-доо гарадаг болоһониинь һайшаалтай. Тэрэшэлэн шэнэ онол арга, түрүү дүй дүршэл болон эрдэм наукын туйлалтануудые дэлгэрүүлхэ, ажалша бэрхэ хүнүүдэй урма зоригые бадаруулха асуудалнуудта онсо анхарал хандуулагдадаг болоо.

Хяагтын аймагай «Ленинэй туг», Улаан-Үдын аймагай «Коммунизмын туяа», «Улаан Сэлэнгэ» болон бусад газетэнүүд түрүү дүй дүршэл тухай ехэ материалнуудые, ажалай түрүүшүүлэй бэшэгүүдые үргэнөөр толилжо, үргэн ниитэ уншагшадайнгаа зүбшэлгэдэ табина. Энэнь ехээр һайшаагдана. тэрээнһээ уламжалан жэл бүри хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэдэйнь, уншагшадайнь тоо олошорно. Мүнөөшье эдэ аймагуудай газетэнүүдтэ захил олоор абтана. Кабанскын, Прибайкалиин, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай «Байкальские огни», «Прибайкалец», «Ленинэй зам» газетэнүүдтэ нёдондоной энэ үсынхитэй сасуулхада. һураггүй олон хэһэг захигдаад байна. Тус аймагуудта түбэй газетэ ба журналнууд мүн лэ һайнаар тараагдана.

Гэхэтэй хамта, республикын, Хэжэнгын ба Хяагтын эмхи зургаанууд болон промышленна предприятинуудта бүхы дээрээ хэблэл захилга үшөөл һулаар ябуулагдажа байна. Бэшүүрэй, Зэдын, Сэлэнгын аймагуудта һая болотор энэ шухала хүдэлмэри һулаар эмхидхэгдэһэн байгаа гэжэ хэлэлтэй. Хэблэлдэ захил абаха тухай хэды олон хөөрэлдөөнүүдэй болобошье, үнэн дээрээ мүртэй юумэн хэгдэнэгүй. Яруунын. Хэжэнгын ба Хяагтын аймагуудта КПСС-эй Центральна Комитедэй орган — «Партийная жизнь», «Коммунист», «Агитатор» журналнууд үнгэрһэн жэлэйхиһээ үсөөнөөр захигданхай.

Түнхэнэй аймагта али бүхы газетэ, журналда захил муугаар абтана. Жэшээлхэдэ, энэ аймагта «Партийная жизнь» журнал оройдоол 19 хэһэг, «Агитатор»—12, «Политическое самообразование»—27, «Правда» газетэ — 148, «Сельская жизнь» газетэ арай шамай 128 хэһэг захигдаад байха юм. Харин тиихэдэ нютагай зарим партиина, профсоюзай болон комсомолой организацинууд, «Союзпечатиин», хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд мүртэй хэмжээ ябуулгануудые абангүй байһаар. Хэблэл тараалгада туһалха ниитын соведүүд байгуулагдабашье, ямаршье хүдэлмэри ябуулнагүй, хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэд муугаар хүдэлнэ. Энээнһээ боложо, илангаяа холын фермэ. гүүртэ… малшад дуратай газетэ… налаа захижа үрдеэгү… на. Иимэрхүү дута… бусад зарим … дайралдаһаар.

Хэблэлдэ захил а… гүрэн түрын полит… удха шанартай хэрэ… Тиимэһээ «жэл бүри … гэгдэд лэ хэрэг» гэд… зүндэнь табиха … Зорилго юуб гэхэдэ … дурсагдаһан алдуу эн… дээ шууд усадхажа, … захилгые эмхитэйгээр … ха хэрэгтэй. Нютагай … тийна, профсоюзай … сомолой организацинууд … асуудалда онсо ан… табижа, өөһэдынгөө … ри доро абаха зэргэтэй … гээгүйдэ горитой … хэгдэхэгүй байһаниинь … Яахадааб гэхэдэ, эрхэ … дэ хэблэгдэхэ газетэ, … налнуудта захил а… үнгэржэ байна. … хэлхээ холбооной, «Со… печатиин» хүдэлмэри… мүнөө сагай эрилтын … малшад, механизаторну… хүдөөгэй бүхы ажал… илангаяа анхарал… хандажа. бүхы эрх… хангаха зэргэтэй. Т… дуратай, ажалдань … газетэ, журнал дура… захил абаха болоно.

Мүн хэблэл захилгын үедэ редакциин кол… бүхэнэй урда хэзээ хэз… хиһээ харюусалгатай … гонуудай табигдаад … ниинь эли. Нэн түрүүн … тынгээ номер бүхэнии… нирхолтойгоор, үндэр … сурталай хэмжээндэ … уялгатай. Уншагшадта … залга, конференци үнгэр… гэхэ мэтэ хэмжээ … эмхидхэхэ шухала. Тии… хүдэлмэришэн, хүдөө … шэдтээ барисаагаа … шангадхажа. тэдэнэй х… ажахын гол шухала асу… нуудые газетэдээ та… абаһан социалис ү… дай дүүргэлтые хинан … гажа байха ёһотой. Ажалдаа шалгаржа, ар… магтуулжа ябагшадые … таха эрхэгүйбди. Тии… В. И. Ленинэй хэл… ёһоор, хамтын пропага… тын, хамтын агитатор… хамтын эмхидхэлшын үү… нэрэтэй солотойгоор дү… хэмнай дамжаггүй. Па… на организацинуудан олон… тые хүмүүжүүлхэ … манай совет хэблэл … хүсэтэ зэбсэг байгаа… шье. Ушар иимэһээ х… захилгые эмхитэйгээр … хэхэ гээшэ мүнөөдэрэй … хала зорилгонуудай нэгэн … лоод байна.

Ив. ОЧИРОВ,
КПСС-эй обкомой хэблэлэй секторые даагша.

ТАРГАН МАЛ ТУШААГДАХА

Тээгдэ тосхонһоо зүүлжээ оршоһон Бэлшэр гэжэ нютагта Хүрбын совхозой шахамалнуудай гүүртэ байрладаг юм. Эндэ 140 толгой үхэр оролдосотой бэрхэ малшад Д-Ц. Жамбалдоржиев, В. Горштейн гэгшэд харууһална. Эдэ нүхэд малшанаар хүдэлһөөр оройдоол хэдэхэн жэл болобошье, ниилээд дүй дүршэлтэй болонхой. Тэдэнэр харууһалдаг малайнгаа толгой бүхэниие 300—350 килограммда хүргэхэ зорилго урдаа табижа, шэгнүүрыень яһала нэмээгээ.

Энээнэй ашаар Хүрбын совхозой оролдосотой бэрхэ малшад Д-Ц. Жамбалдоржиев, В. Горштейн гэгшэдэй байгша ондо тобир тарган мал тушаажа, абаһан уялгаяа дүүргэхэ байһандань найдамаар.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Итанциин леспромхоздо (Прибайкалиин аймаг) нэгэдэхи классай жолоошон Георгий Фёдорович Истомин 25 жэлэй туршада нэгэ миллионһоо үлүү кубометр модо шэрээд байна. Нүхэр Г. Ф. Истомин Александр Афанасьевич Батуринтай хамта нэгэ экипажда хүдэлнэ. Тэдэнэр халаанайнгаа нормо холо үлүүлэн дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Ф. Истомин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото

ОЛОНОЙ НЭГЭН

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

1

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой хабсаргалгын цех (начальнигынь С. И. Астраханцев) яһала түрүү, технико-экономическа дүнгүүдээрээ һайн цехүүдэй нэгэн болодог юм. Үйлэдбэридэ технологическа лини тодхон табилгада эндэ гол анхарал хандуулагдадаг. Шэнэ оньһон техникэ, эрдэм наукын туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлдэг. дээрэһээ энэ цех ажалай амжалта туйлана бшуу.

Эдэ бүгэдэ түрүү бригадануудай, хүдэлмэришэдэй габшагай ажалаар амжагдана гээшэ. Жэшээнь, бригадир Наталья Романовагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада цехтэнь дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Комсомол басаганай ударидадаг энэ бригадада намотчица мэргэжэлтэй 20 хүн хүдэлдэг. Бригадын гэшүүд бултадаа эхэнэрнүүд юм.

— Манай ажал онсо шэнжэтэй. Юрэдөөл, эхэнэр хүнэй уян зөөлэхэн, бушуу түргэн хүдэлсэтэй хургануудһаа ехэ юумэн дулдыдадаг гээшэ. Бригададамнай ажалай түрүүшүүлшье олон. Тусхайлхада, Лхама Эрдынеевна Бизьяевал энэ талаар дурдажа болоно, — гээд, Наталья Владимировна дунда зэргын бэетэй, харашаг шарайтай, дүшөөд наһанай, зулгы һонор харасатай эхэнэр тээшэ зааба.

Лхама Бизьяева найман жэлэй урда гээ эндэ хүдэлхөөр ороо һэн. Түбһэндэ бэрхэ байһан дээрэһээ тэрэ бүхы шэнэ юумэ түргөөр ойлгожо абахые оролдодог бэлэй. Зүрхэ сэдьхэлдэнь тааараһан ажалда шунал абьяасаа зорюулаа.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо заводтынь шье, цехыньшье танигдашагүй бологоро хүгжөө. Ажалай түрүү арга онол үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ, мүрысөөнэй дэлисэ улам хүгжөөгдөө. Энэ талаар цехэй хүдэлмэришэдэй, тэрэ тоодо Лхама Бизьяевагай ажалай хубита ехэ.

Лхама Эрдынеевна түрүүшын үдэрһөө хойшо үнэн сэхэ, һүбэлгэн бэрхэ, оролдосотой, хүтэлбэрилэгшэдэй даалгабаринуудые жэншэдгүй һайнаар дүүргэдэг хүдэлмэришэн, дэлгэр һайхан сэдьхэлтэй нүхэр байһанаа харуулба Даруу зохид зантай. нүхэдэйнгөө эрилтэ хүсэлэнгүүдтэ һайнаар хандадаг энэ эхэнэр сугтаа ажалладаг басагадайнгаа дунда хүндэтэй болонхой.

Нүхэр Бизьяева түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэжэ, «1975 оной социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгээр шагнагданхай. Коммунис ажалай ударник үйлэдбэридэ шэнэ юумэ нэбтэрүүлдэг, уралан һарижуулгын дурадхалнуу-

2

дые оруулдаг. оньһон техникэдэ, зэр зэмсэгүүдтээ гамтай наринаар хандадаг, ажалай журам сахидаг байһандаа түрүүшүүлэй тоодо ороо бшуу.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй нэгэдэхи жэлэй даабариие түрүү хүдэлмэришэн болзорһоонь урид. Совет Конституциин үдэр болотор дүүргэхэ уялга абанхай. Тиин мүнөө тэрэ графигһаа уридлажа ябана.

Бүхы бригадаараа эдэнэр эрхим шанарай тэмдэгтэ хүртэхын түлөө шармайн оролдоно. Бригададань дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Бизьяевагай ханинар — хабсаргагша Евдокия Ергалова, укладчица Валентина Русакова болон бусад эрхимлэжэ ябана.

Л. Э. Бизьяева олоһон дүршэл шадабаряа залуу хүнүүдтэ, һаянай хүдэлжэ байһан басагадта дамжуулан үгэдэг. Гурбан хүниие мэргэжэлдээ һургажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаа.

— Нүхэр Бизьяева предприятиингаа коллективэй бүхы ажабайдалда, ажал хэрэгүүдтэ коммунис ёһоор хандадаг хүн юм. Хүдэлмэришэнэй амжалтануудта. урагшагүйдэлгэнүүдтэ сэхэ хабаатай байһанаа мэдэрдэг. Энэ хадаа манай үеын хүнэй эгээл онсо һайхан шэнжэнь болоно гээд һанагшаб. — гэжэ заводой парткомой секретарь В. Б. Нимаев хөөрэнэ.

Үнэхөөроошье, тиимэ даа. Коллективтэ хабаатай байһанаа мэдэрхэһээ үлүү һайхан юун байхаб!

Лхама Эрдынеевна эрдэм мэдэсээ үдэрһөө үдэртэ дээшэлүүлдэг юм. Тэрэ элдэб газетэ, журналнуудые уншажа, манай үеын хурдан түргэн дабшасаһаа гээгдэхэгүйе оролдодог. Тэрэ теоретическэ семинарта һуралсана.

Коммунист эхэнэр һайнаар ажаллахаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Тэрэ—цехэйнгээ пилитинформатор, Железнодорожно районой ажалшадай депутадуудай Соведэй депутат, КПСС-эй горкомой гэшүүн.

— Хүдэлмэриингөө һүүлээр депутадай комиссиин ажал ябуулгада хабаадаха хэрэг гарадаг. Эндэһээ шамдуухан гэртээ ерэхэдэш, хоёр хүбүүдшни хүлеэжэ ядашоод байха. Эдэнээ һайнаар хүмүүжүүлжэ, хүлыень дүрөөдэ, гарыень ганзагада хүргэхые оролдогшоб. Иигээд лэ саг хаанашье хүрэнэгүйл даа. — гэжэ коммунист Лхама Эрдынеевна, эсэһэн хэбэр үзүүлбэшье, омог баяртайгаар хэлээ һэн.

Б-М. ЖИГЖИТОВ,
манай корр.

ГАЗАР—МАНАЙ ГОЛ БАЯЛИГ

ЭЗЭНЭЙ МУУҺАА ЭЛҺЭНДЭ ДАРАГДАНА

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүд соо «Газар дайдаяа. нэн түрүүн тариалангай газарые бүрин бүтэн байлгаха, бодомжотой һайнаар хэрэглэхэ, газарай хүрьһые уһа, һалхинһаа нуралгаһаа һэргылэн хамгаалха» гэһэн эрилтэ табигдаһан байна.

Манай республикын сагаан уларил орёо, газар тарялан эрхилхэдэ элдэб бэрхэшээлнүүд ушардаг. Жэшээнь, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын, Хориин болон бусад аймагуудай тариалангай газарай хүрьһэн һалхинһаа боложо элһэндэ даруулдаг, хэмхэрдэг, уһанда нуража гэмтэдэг, ургамалда хэрэгтэй элдэб шухала микрозүйлнүүдынь угаагдашадаг байна. Илангаяа бэрхэшээлтэй Сайгал Хяагтын аймагай ажахынуудта тохёолдонхой. Жэшээнь, «Востсибгипрозем» институдай Буряадай филиалай шэнжэлэлгын мэдээнэй ёһоор. Хяагтын аймагай колхоз, совхозуудта 57,8 мянган гектар элдүүрилэгдэдэг газар ула, һалхинһаа муудаһан энэ бүхы элдүүриин газарай 77 процентнь болоно.

Хяагтын совхоздо урдань яһала үндэр ургаса үгэдэг байһан 2 мянгаһаа үлүү гектар тариалан. сабшалангай газар мүнөө 5—25 сантиметр хүрэтэр зузаан элһээр хушагдашанхай, хэндэшье хэрэггүй хаягдашоод байна. «Заря» колхоздо элдүүрилэгдэдэг горитой ехэ газар иимэрхүү аюулда оронхой.

Гэхэ зуура, иимэ байдалай тохёолдобошье, тэндэхи колхоз, совхозуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд газарай хүрьһэ хамгаалха хэрэгтэ анхаралаа хандуулнагүй. Газарай хүрьһэнэй гэмтэлгэтэй тэмсэхэ хүдэлмэриин түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй. Эндэ хүрьһысэнь урбуулангүй газар элдүүрилхэ түрүү онол арга муугаар хэрэглэгдэнэ. Газарай хүрьһэ урбуулангүй элдүүрилхэ хүдэлмэриин даабари аймаг дотор оройдоол 20 процент дүүргэгдэнэ. Тиихэдэ һалхинһаа халхалхын тула ургамалнуудые зурууд зуруудуудаар таридаг болохо түсэб мииил 1,2 процент дүүргэгдээ. Оорооһото ургамалнуудые зурууд зуруудаар тарилга 90 процент. тэгшэ бэшэ газарай полинуудые ташалангдань хүндэлэн хахалалга 82 процент дүүргэгдээ.

Нёдондо июль һарада Хяагта хотодо газарай хүрьһэнэй уһа, һалхинһаа муудалгатай тэмсэхэ талаар аймагай научно-практическа конференци СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэдэй, Хүдөө ажахын министерствын мэргэжэлтэдэй ба аймагай партийна ба совет органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хабаададгатайгаар үнгэрэгдэһэн юм. Энэ конференциин һүүлээр газарай хүрьһэ хамгаалха хүдэлмэри аймаг дотор лаб эхилхэ ёһотой гэжэ һанагдаһан байгаа. Гэбэшье тэрэ гэһээр тэбхэр жэл үнгэрбэ. Теэд энэ талаар биратай юумэ хэгдээгүй байхаһаа гадна, Ехэ-Нугын совхоз, «Заря» колхоз гэхэ мэтын ажахынуудта элһэндэ дарагдаһан муудаһан газар улам ехэ боложо байнхай.

КПСС-эй обком, республикын Министрнүүдэй Совет колхоз, совхозуудта уһа, һалхинһаа газарай хүрьһэ хамгаалха хүдэлмэри ба тэрэнэй эмхидхэл һайжаруулха хэмжээнүүд соогоо аймаг бүхэнэй ябуулха хүдэлмэри тодорхойлһон байгаа. Теэд энэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэ Хяагтын аймагай ажахынуудта эхилээдүй байһаар.

Тэрэшэлэн аймагай колхоз совхозуудта хүдөө ажахын ургамалнуудые паартай һубарилдуулан хэһэг хэһэгээр зурууд болгон тариха түсэб 85 процент дүүргэгдээ гэхэ гү. али 11.300 гектар түсэбэй орондо 9.670 гектарта хэгдээ. Бүхыдөө 9.100 гектар газарай хүрьһэ урбуулангүй элдүүрилэгдэхэ байһан аад, бодото дээрээ миил 940 гектарта элдүүрилэгдээ Харин хүрьһэ эбдэнгүй таридаг сеялкэнүүдээр хэгдэхэ хүдэлмэриин түсэб 31 процент дүүргэгдээ. Гэхэ зуура, «Заря» колхоздо, Ехэ-Нугын совхоздо эдэ дүнгүүд бүришье бирагүй юм.

Ямар шалтагаанһаа газарай хүрьһэнэй гэмтэлгэтэй тэмсэл эрхилэгдэнэгүйб, газарай хүрьһэ хамгаалха түхеэрэлгэдэ хайхарамжагүйгөөр юундэ хандагланаб гэһэн асуудалда Ехэ-Нугын совхозой ахамад агроном нүхэр А. В. Доржиев харюусажа шадахагүй байшоо. Харин «Заря» колхозой ахамад агроном нүхэр И. И. Кривогорницын механизаторнуудайнгаа газарай хүрьһэ урбуулангүй элдүүрилжэ шадахагүй дээрэһээнь, мүнөө дэниие энэ түрүү онол арга нэбтэрүүлэн һургаха хүнэй үгы байһанһаань боложо иимэ гэмтэл тохёолдобо гэжэ шалтагаана.

Тарияан ажалай гол … нологууд — ажахы… ахамад агрономуудай газа… хүрьһэ аршалха хүдэл… эхилээгүй һаань: элдүүр… дэдэг байһан … ажахынуудан бү… гаргаха гэһэн дурадхал… дай саашадаашье … ханг эли.

Тиимэһээ энэ ас… урагшатайгаар шиидхэ… хүндэ хүшэр байха … Хүдөө ажахын министерство… эртээнһээ ажахын хүтэл… рилэгшэдтэ мэдүүлнэ. Э… дүүрилэгдэдэг газарай … һэ хамгаалха хэрэгтэ … хайхарамжагүйгөөр. хэ… хэрэгээр хандалга хадаа … нөөдэрэй эрилтэтэй. таа… гүй байһан дээрэһээнь Хүдөө ажахын министерство КП… эй Хяагтын райкомой … асуудалаар хэмжээ абахые… гүйһан байна.

А. КОСЫГИН,
Буряадай АССР-эй Хүдөө ажахын министерствын ахалагша агроном.

...ЕТ-МОНГОЛ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭЭ

...гол хөөрэлдөө... ...брин 19-дэ ... дүүрэбэ.
...лаһаа — КПСС-... Генеральна секре... Брежнев, КПСС-... Политбюрогой гэ... ССР-эй Верховно ...зидиумэй Түрүү... Н. Подгорный, ЦК-гай Политбю... СССР-эй Ми... Соведэй Түрүү... Косыгин, КПСС-... Политбюрогой гэ... СССР-эй гадаадын министр А. А. КПСС-эй ЦК-гай ...ой гэшүүн, ЦК-гай секретарь ...ов, КПСС-эй ...етарь К. Ф. Ка-

Монголой талаһаа — МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, Политбюрогой гэшүүд — МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Моломжамц, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. Майдар, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Н. Жагварал, МНРП-гэй ЦК-гай гэшүүд— МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, МНР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Д. Содном, МНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр М. Дугэрсурэн, ГКЭС-эй түрүүлэгшэ Д. Салдан, МНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Х. Банзрагч гэгшэд хөөрэлдөөнүүдые хэбэ.

Советскэ Союзда, Монголой Арадай Республикада коммунис ба социалис байгуулалтын гол шухала асуудалнуудаар хоёр тала һанамжануудаа хэлсэжэ дүүргэбэ. Хоёр ороной аша үрэ ехэтэй харилсаае хүгжөөлгэдэ саашадааһье урагшаа эдэбхитэйгээр дабшахын тула таарамжатай арга боломжонууд бии гэжэ эдэнэр тэмдэглээ.

Уласхоорондын гол шухала асуудалнуудаар, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй асуудалнуудаар һанамжануудаа зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлүүлбэ.

Азиин бүхы гүрэнүүдэй хамтын хүсэлэл оролдолтонуудта үндэһэлэн, Азида эб найрамдал, аюулгүй байдал ба хани хүрһиэ ёһо хангаха зорилгонуудта хөөрэлдөөндэ хабаадагшад онсо анхаралаа хандуулһан байна.

Монголой Арадай Республикын партиино-правительственнэ делегациин Советскэ Союзда ерэһэн тухай коммюнике зүбшэлэгдөө. Коммюнике толилогдохо юм.

Хөөрэлдөөнүүд аха дүүгэй хани барисаанай, зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар нигтэ нэгэн һанал бодолтой байлгын оршон байдалда үнгэрбэ.

(ТАСС).

...вет-монгол документнүүдтэ гар табилга

...нгол бүхы талын ...олбоое саашадань гүнзэгырүүлхэ ...ар документ... октябрин 19-дэ ...соо гар табигдаа. ...а МНР-эй хооронд... ...тухай договор мүн ...заа.

...К-гай Генераль... ...арь Л. И. Бреж... ...П-гэй ЦК-гай Нэгэ... ...етарь МНР-эй Ара... ...уралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал документнүүдтэ, договорнуудта гар табиба.

Совет талаһаа — нүхэд Ю. В. Андропов, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түрүүлэгшэнэр, министрнүүд болон бусад тусхай тушаалтад;

Монголой талаһаа — МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Моломжамц, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. Майдар, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Н. Жагварал ба делегациин бусад гэшүүд документнүүдтэ гар табиха үедэ байлсаа.

(ТАСС)

...НР-эй делегациин ерээд байһан тухай

...Центральна Ко... СССР-эй Верховно ... Президиумэй, ... Министрнүүдэй хүндэлэлдэ ... ЦК-гай Нэ... ...ретарь, МНР-... Ехэ хуралай Пре... Түрүүлэгшэ Ю. ...түрүүтэй МНР-эй ...правительственна ... октябрин 19-дэ ...бэ.

...талаһаа — нүхэд ...режнев, А. А. Гро... П. Кириленко, ...ыгин Ф. Д. Кула... ...Мазуров, А. Я. ... Н. В. Подгорный, ...инов, П. Н. Деми... Пономарёв, М. С. ... И. В. Капито... ... Долгих, К. Ф ... М. В Зимянин, ... Верховно Соведэй ... Түрүүлэгшын ...эй Министрнүүдэй Түрүүлэгшын ор... СССР-эй Верхов... палатануудай тү... ...эр. министрнүүд, бусад тусхай тушаалтад:

Монголой талаһаа — МНР-эй партийно-правительственна делегациин гэшүүд сайлалгада хабаадалсаа.

МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин сайлалга дээрэ үгэнүүдые хэлэбэ.

Сайлалга аха дүү ёһоной хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн байна.

***

Совет-монгол хани барисаанай бүлгэмдэ Сүхэ-Баатарай орден барюулалгада зорюулагдаһан баярай суглаан октябрин 19-дэ Москвада болобо. Совет, монгол арадуудай хоорондохи аха дүүгэй заншалта хани барисаае, бата харилсаа холбоое хүгжөөн бэхижүүлгэдэ ехэ габьятай байһанайнгаа түлөө бүлгэм энэ үндэр дээдын шагналда хүртэһэн байна.

Нүхэр Ю. Цеденбал түрүүтэй МНР-эй партийно-правительственна делегациин гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо П. Я. Страутманис, партийна, совет ба нийтын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, бүлгэмэй эдэбхитэд суглаанай президиумдэ һуугаа.

Совет хани барисаанай бүлгэмүүдэй холбооной Президиумэй түрүүлэгшэ З. М. Круглова суглаа нээгээ.

Суглаанда хабаадагшадаар халуунаар угтагдаһан нүхэр Ю. Цеденбал үгэ хэлэбэ. МНРП-гэй ЦК-гай, МНР-эй правительствын үмэнэһөө, өөрынгөө зүгһөө тэрэ Монголой үндэр дээдын шагналаар — Сүхэ Баатарай орденоор шагнагдаһаарнь бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд-ые, эдэбхитэдые үнэн зүрхэнһөө амаршалһан байна.

Сугларагшадай нэрьемэ альга ташалга доро Ю. Цеденбал совет-монгол хани барисаанай бүлгэмдэ Сүхэ-Баатарай орден зүүбэ.

Бүлгэмэй түбэй правлениин түрүүлэгшэ, Советскэ Союзай Герой, МНР-эй Герой, СССР-эй лётчик-космонавт В. В. Горбатко олон миллион эдэбхитэдэй үмэнэһөө бүлгэмэй ажал ябуулгада үндэр сэгналтэ үгэһэнэйнь түлөө МНРП-гэй ЦК-да, Арадай Ехэ хуралай Президиумдэ, МНР-эй правительстводо гүнзэгы сэдьхэлһээ баяр баясхалан хүргэбэ. Бүлгэмые Сүхэ-Баатарай орденоор шагналга совет, монгол арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй аха дүүгэй хани барисаанай, марксизм-ленинизмын сургаал һургаалнуудай, социалис интернационализмын хүсэн түгэсөөр бэелһэнэй үшөө нэгэ гэршэ болоно гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

(ТАСС).

...Орон соогуур ябахаяа мордобо

...Центральна Ко... Нэгэдэхи секретарь, Арадай Ехэ хура... ...иумэй Түрүүлэгшэ... ...ин Цеденбал тү... ...голой Арадай Ре... ...партийно-прави... ...на делегаци Алма... ...ео октябрин 20-... ...һаа мордоо.

...социалис ороной ... үдэшэхэеэ олон ...москваганхид иниc... ...гоо үйлсэнүүд ба ...та сугларба. Н... Брежневэй, Ю. ... Н. В Подгор... Н. Косыгинай, Ж. ... бусад совет бо... ...хүтэлбэрилэгшэдэй һуужа ябаһан автомашинануудай Кремльһээ аэродром тээшэ ошохо замдань москвагайхид хани халуунаар амаршалаа.

МНР-эй ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ гурбан янзын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүндэлэлэй харуул жагсаагдаба. Хүндэлэлэй харуулай начальнигынь нүхэр Ю. Цеденбалда рапорт үгөө. МНР-эй ба СССР-эй Гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдэбэ. Нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. Цеденбал совет сэрэгшэдэй жагсаалай урдуур ябаба.

Баярай ёһолол хүндэтэ харуулай дабшалгаар дүүрэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Ф. Д. Кулаков нүхэр Ю. Цеденбалые, делегациин гэшүүдые самолёдой гэшхүүрэй дэргэдэ хани халуунаар, аха дүү ёһоор амаршалан, үдэшэбэ.

***

Нүхэр Ю. Цеденбал түрүүтэй МНР-эй партийно-правительственна делегаци тэрэл үдэртөө Алма-Атада ерээ. Эдэнине КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Казахстанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Д. А. Кунаев, Казахан ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Б. А. Ашимов болон бусад тушаалтад аэропортдо угтаба.

Аха дүү ороной түлөөлэгшэдые Казахстанай ниислэл хотын ажалшад хани халуунаар амаршалаа.

(ТАСС).

Замай тэмдэглэл

Алтан дэлһэтэ намарнай

ХҮЙТӨӨР һалхилаад орхибо. Зүүн Саянуудай мүн дарганууд, Хамар дабаанай һарьдагууд, Аха, Захаамин, Хурамхаан, Хойто-Байгал, Баунт нютагуудта саһан ороо хаш.

Алтан шара намарнай нигэһээр үнгэеэ хубилгажа, саһата үбэлөөр һэлгэгдэхэнь гү? Тиин гэһээш, үдэртөө наран ялбаад, оройдоошье үбэл болохогүй тэмдэг сэдьхэл соо түрэһэндэл шэнги байна.

Харгыда тооһотой. Бороо орохоёо яанаб даа гэжэ һанахаар Теэд таряа хуряажа байһан талын онгосонуудые хараад, тэрэ һаналшье огто дэгдэн үгы болошоно хэбэртэй.

3. ХУДАН ГОЛЫЕ ҮГСӨӨД...

ХЭЖЭНГЫН аймагай газар дэбисхэрэй эгээл тэгэндэ хоёр гол уулзана Шэтын областьдохи Петровск-Забайкальскиин хотын зүүнхойно ерьыһэн Мэхээртын дабааһаа эхитэй Хэжэнгэ, Яаблан дабаанай арын орьёл хабсагай доогуур, гүн ехэ хүбиын дүлии нойрмог зүүдэн соогуур урдаһан Худан. Эдэ хоёр хүтэрэлдэн урдажа, үен мэтэ түргэн Үдэ мүрэн тээшээ ярана.

...Худан голые үгсөөд, автомашинамнай зуралзана. Эгээл нигэжэ ябахадаа, тала дайдаяа хаймадан хаража, алтан намарай һонин тэмдэгүүдые олонобди.

Намартаа дайдамни
гурбан тодо үнгэтэй:
Набшаһан шара, тала
тарямнай шара.
Наранай үнгэ гээд манай
үбгэд хэлсэгшэ.
Намжаа нютагыем, наран.
һайса шара.
Хүхэрнэ хүбшэ. Хүнгэн
үняар тунаад.
Хүбөэгөөрөө хүбшэмнай
тэнгэритэеэ ниилэнги.
Хахалагдаһан газарнай
хаб хара аад.
Хараанн холоһоо хилэн
энгэр шэнги.
Гурбан үнгын гүрэлдөөд
бәйхань һайхан
Гуниглан байжа.
шэртэхэлши гайхан.
Хара гээзгэтэй, хүхэ
торгон тэрлигтэй.
Халюун малгайтай буряад
хүнэй шэнжэтэй

гэжэ бэлигтэй поэт Дондок Улзытуев хоробо сагаан дайдаяа хёрхо нюдөөр шэртэн шэртэн бэшээ һэн.

...Тариалан, полинууд тээһээ хашалтан ямаршьеб үнэр гарахадал гэжэ, хабшал соогүүр үлеэһэн һэбшээнэй дали дээрэ саашаа ниидэн ошоно.

Чисаанын совхоздо ерэбэбди. Тус совхозой парткомой секретарь Дугар Дондокович Дашицыренов үгы байба. Һурагшалжа асуухадамнай, совхозойнгоо эрхим комбайнер Василий Андриевскидэ «Хэжэнгын гол» газетын шан барюулхаяа ошоо гэһэн харюу дуулдаба.

Чисаанын совхозой отделени болохо Булаг тосхонһоо хойнохи тарялан дээрэ хэдэн комбайн сугларанхай, хүнүүдэй олоороо тэндэ һааранашалдахань харагдаадхиба.

«Хэжэнгын гол» газетын редактор Бадма Цыдыпович Эрдынеев, Чисаанын совхозой парткомой секретарь Дугар Дондокович Дашицыренов, Дээдэ-Худанай дунда һургуулиин һурагшад, комбайнернууд, механизаторнууд тэндэ сугларанхай.

Парткомой секретарь Д. Дашицыреновэй амаршалгын тобшохон үгэ хэлэһэнэй һүүлээр «Хэжэнгын голой» редактор Б. Эрдынеев үгэ абаба. Барабан, горнишье хангинан зэдэлжэ, аймагай газетын шан, вымпел баяр ёһололой оршон байдалда комбайнер Василий Федорович Андриевскидэ барюулагдаба.

«Хэжэнгын гол» газетын редакци үшөө таряа хуряалгын эхилхэһээ урид нимэ шан, вымпел бии болгоо һэн. Аймагай комбайнернуудай хоорондохи мүрысөөнэй дүнгүүдые табан хоног бүхэндэ гаргажа, түрүүлһэн комбайнерта энэ шан, вымпел олгохо гүрим тэдэнэр гаргаа бэлэн.

Эгээл түрүүлэн Хэжэнгын совхозой комбайнер Цыбик Санжимитынов энэ шан, вымпелдэ хүртөө һэн. Энэ нүхэрнай ажалай 12 үдэр соо 352 гектар газарай таряа хадаа.

— Нимэ шан, вымпел барюулжа, комбайнернуудые урмашуулха гээшэмнай ехэ удха шанартай байна. Комбайнернууд байд гээд лэ асуудаг: «Үнөөхи вымпелнай хэндэ барюулагдахая байнаб?» Тэдэнэр ган са һонирхоно бэшэ, харин оролдоношье гээшэ, — гэжэ Дугар Дондокович энеэбхилэн хөөрэнэ.

Хэжэнгын аймагта энэ жэлдэ тарянанай ургаса яһала һайн байгаа. Тиибэшье августын тэн багаар хюруу унажа, ажахынуудта хохидол үзүүлээ.

Тарянанай полинууд тээһээ хилээмэнэй хоншуун үнэр анхилхадал гэнэ. Полевой стандa ерэхэдэмнай, тогоошон эхэнэрэн уриханаар энеэбхилэн:

— Шэнэ ургасын хилээмэ амталжа үзэгты, — гээд үшөө халуун зандаа бүүлхэ урдамнай табяа һэн...

Булаг тосхон хүрэбэбди. Намарай наран баруун-хойтохи хадануудай оройдо ошонхой, нэмжээ үргэн тала дайдые атаархангяар шэртэжэ, ажалша малша хүнүүдтэ баяр хүргэһэн шэнгеэр ялар на.

Чисаанын совхозой түрүү механизатор, КПСС-эй гэшүүн Михаил Чимитовтэй уулзанаобди.

Михаил — үнинэй тракторист. Шударгы һайн ажалайнгаа түлөө ВДНХ-гай путевкоор шагнагдаһан юм.

— Яһала һайн намар болоо. Бороо саһан оронгүй байжа, ургасаяа хуряажа дүүргэбэбди, — гэжэ Михаил омогорхоно. Юрэдөө, хэрэгүүднай бараг һайн ябагша. Манай Булагай фермын һаалишад һү тушаахa жэлэйнгээ түсэб үшөө сентябриин 1-нэй үдэр дүүргээ юм аабза.

Намар... Намар... Бүхы юумэнэй согсологдохо, ургамал жэмэс эдеэнэй болбосорхо, түрэ хуримай дуунуудай зэдэлхэ хаһа. Һайн намарай болоһондо, ажал хэрэгүүдэйнгээ урагшатай байһанда хүн зон баяртай.

4. ЗАГАҺАТА НЮТАГАЙ ҺАЛХИН

ЗАГАҺАТА... Энэ нютагай ямар юумээр элбэг байһые энэ нэрэ абаһаар хэлээд орхино.

Одоол эндэмнай — уужам тала. Намарай наранай алтан шара элшэ доро хүльбэрһэн энэ дайда шэмэрүүн хүйтэн үбэлдэ бэлдэһэн шэнги, һанаа амарханаар һуняан хэбтэнэ.

Загаһатын совхозой директор Геннадий Иванович Партунаевтай уулзахадамнай, ажал хэрэгүүд тухайгаа тобшохоноор хөөрөөд үгэнэ:

Һаалишаднай яһалал урагшатай ябана Гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэб үшөө сентябриин 14-дэ дүүргэд һэмди. Тиигэжэ 4500 центнер һү тушааха аад, 1700 центнерые тоһоной заводто оруулаабди. Байгша онойнгоо дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 1500 центнер һү тушааха дүүрэн арга боломжо бии. Үгэдөө хүрэхэбди. Хонишоднай бахал амжалтатай. «Зүүтан» хонишод пилээд олон болоо бииу. Хонишод Н-Д Дондоков, Л. Дамшаева, А. Шамсутдинова, А. Соголова, А. Шалуев, Б. Хайдапов гэгшэд зуун эхэ хонин бүриһөө зуу гаран хурьга абанхаи.

...Баруун Хорой гэжэ газарта гүйлгэжэ ерэбэбди. Загаһата нютагай һэрюухэн һэбшээ һалхин нюурыемнай аятайгаар эльбэн үлеэнэ.

Эндэ Намжилдоржо Цыренович Дондоковой отарынхид түбхинэнхэй юм. Газаань ерэхэдэмнай, Намжилдоржо хонидоо урагшань гаргаад, морнёо эмээллэжэ байба.

Һониноо хөөрэлдэнэбди. Дондоковтон гэр бүлөөрөө хонишод болонхой Намжилдоржын һамган Елизавета Дашидондокова бэрхэ хонишон КПСС-эй гэшүүндэ нэн дидат Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай гэшүүн

— 546 хонитойбди. Тэдэмнай энэ жэлдэ гурбадахяа хурьгалба Зуун эхэ хонин бүриһөө 106 хурьга абаабди. Нимэл һонин байна. Тиһэ тиитэрэ искусственна үрэжүүлгэмнай дүүрээ, — гэжэ Намжилдоржо хөөрэнэ.

Нимэ амжалтатай ажаляжа ябаһан хүнүүдтэй уулзахада урматай даа! Арбан юһэдэхи жэлээ хонишоноор хүдэлжэ байһан Намжилдоржо Дондоковто үшөө ехэ амжалта хүсөөд саашаа мордобобди.

Чисаанын совхозой парткомой секретарь ...Сультим Цыбжитов, тус ажахын ахамад зоотехник Доржо Батомункуев хоёр Хүсөөтын һаалиин фермэдэ бидэниие асарба.

Хүсөөтын фермэ. Эндэ 10 һаалишад Иван Михайлович Михайловай хүтэлбэри доро ажаллана.

Ажал хэрэгүүдээрнь һонирхонобди. Хүсөөтынхид байгша оной 8 һара соо һү үйлэдбэрилгөөр ба гүрэндэ һү тушаалгаар 9 һарынгаа түсэб амжалтатай дүүргээ. Юһэ һарын түсэбэй ёһоор 2720 центнер һү һаахын орондо 2725 центнер һаагаа. Һү тушаалгаар юһэн һарын түсэбые 224 центнерээр үлүүлэн дүүргээ. Һаалишад Ц. Дашицыренова, М. Гончикова, партиин гэшүүн Н. Бархалеева гэгшэд һү һааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ дүтэлөө.

Энэ фермэ дээрэ партийна бүлэг хүдэлнэ. Тэрэниие нүхэр У. М. Ербаева хүтэлбэрилдэг юм. Социалис мүрысөөнэй ябасые, һү һаалга, тушаалгые, һүнэй шанарые энэ бүлэгэйхид ходо шалгажа байдаг юм. Партийна бүлэг хадаа партийна организациин найдамтай тулгуури болоно. Дааһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандахаар, үндэр уялга, харюусалгатай байһанаа мэдэрхээр коллективэйнгээ гэшүүдые хүмүүжүүлхэ гэжэ тэдэнэр оролдоно.

Зам харгыда, хаанашье ябахадаа, шэнэ хүнүүдтэй, шэнэ хэрэгүүдтэй танилсахаш.

...Ехэ нуурай эрьедэ зогсонобди. Энэмнай Чисаанын уһанай нөөсэ—ёһотоил далай гээшэ. Мантая томо автоскреппернүүд нуурай эрьеын элһэ шоройе удхан абаад, үндэр эрье дээрэ абаашажа хаяна. Бульдозернууд абарга томо хутагануудаараа эрьенүүдые тэгшэлнэ.

«Бурводстрой» трестын Хэжэнгын ПМК-гай ахамад инженер Юрий Дагбаевич Дашиевтай золгонобди. Тэрэмнай урмашан хөөрэнэ:

— Энэ нуур хадаа 30 гектар газарай талмайе эзэлхэ. Табан миллион кубометр уһан эндэ багтаха. Тэрэ харана гут? Чисаана голой уһан нуурта шудхан ороно. Хоёр жэл болоод байхада, энэ малтаһан һабамнай уһаар дүүрэжэ, тусхай түхеэрэлгэ, һубагуудаар уһан урдажа, Загаһатын, Чисаанын совхозуудай сабшалан, тарялан, бэлшээрине уһалха юм. Одоол тиихэдэ ган гасуурай аюул сарагдаха юм. Эндэмнай табан автоскрепер, зургаан бульдозер, нэгэ экскаватор, нэгэ каток хүдэлнэ. Автоскреперүүдэй жолоошод Геннадий Разуваев, Григорий Евсюков, бульдозерист Цырендоржо Бадмацыренов гэгшэд ажалдаа шалгарна. Һаяар ажал хүдэлмэреэ дүүргэхэмнай

Уһа сөөрэмэй баруун эрьеэр модод һуулгагдаха юм. Хоёр жэл болоод байхада далай мэтэ нуур эндэ миралзан долгилжо, элдэб түрэлэй загаһад табигдаха. Хоёр жэл болоод, һубаг ханаабуудаар уһан урдажа, нармай ехэ талые уһалха, тарянанай полинуудые ундалуулха. Одоол Загаһата нютаг шубуудаар, загаһаар ургасаар баян орон болохонь бииу.

Намар... Хэбэд номхон Хэжэнгээр ябахадаа, бидэнэрэй хэһэн замай тэмдэглэлээ бэлигтэ поэт Бато Базаронэй шүлэгөөр дүүргэе:

Һайхан намар һанхилан
ерэжэ,
Һамар, мойһон һархайгаа
Үнгэ бүриин үрэ жэмэс
Үлир үзэм улайгаа.
Шэнэһэ боролжын
шэлбэһэ набшаһад
Шэрдэг шэнги
бамбайшоод.
Болдог дошо, булар
газарай
Боро хүрьһэ булажархёо.
Ой тужын оеор дээгүүр
Олон зүргэ зурына.
Хүрьһэ хушаһан хүрин
набша
Хүнэй хүлөөр этэгдэнэ.
Ан гүрөөл арюунда
гараад,
Ара үбэрөөр дэлхэнэ.
Үбэлөө угтан, үнгөө
хубилгаад.
Үһэеэ һэртэн һархайна
Хухюур талмайн агаар
сүдэнэ.
Хорхой шумуул хоргодоо.
Ута намар удаан тогтоод.
Ургаса хадхаг хуряагдаа.
Һайхан намар һахая
һэжээд.
Һараар удаан тогтоһой!

М. НИМАЕВ.
Г. ДАШАБЫЛОВ.
Хэжэнгын аймаг,
сентябрь һара.

МҮНӨӨ ҮЕЫН МОНГОЛ ОРОН

Шэнэ табан жэлэй туршада Монголой Арадай Республикада 730—760 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүд баригдаха юм. Республикын ниислэл Улаан-Баатар хотын хүгжэлтын ба һэльбэн заһабарилгын түсэбэй ёһоор (энэ түсэб табилгада совет мэргэжэлтэд туһаламжа үзүүлһэн юм) арбан жэлэй туршада хотын шарай танигдашагүйгөөр хубилгагдаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хотын шэнэ район. Саада талаһаань циркын байшан.

ТАСС-ай фотохронико.

Сул губи газарга тэмээнүүд мүнөөшье хүрэтэр эгээл найдамтай, үнэгүй унаа байһаар зандаа. Губи газарта ашаа зөөлгын дүрбэнэй нэгэ хубинь тэмээнэй ашаар зөөгдэнэ. Арадай засаган үедэ тэмээнэй тоо толгой гурба дахин олон болгогдожо, мүнөө үедэ 600 гара мянган толгой тоологдоно.

ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ ХОЛБООНОЙ ПРАВЛЕНИИН ПЛЕНУМ

Байгша оной октябриин 21-дэ Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбооной ээлжээтэ пленум болоо. республикын Журналистнуудай холбооной VII съезд зарлаха, холбооной гэшүүдэй билет һэлгэхэ тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

1976 оной декабриин 16-да Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбооной VII съезд зарлаха гэһэн тогтоол пленум баталан абаба. Съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнууд гэбэл

Журналистнуудай холбооной правлениин ба шалгалтын комиссиин тоосоонууд

Журналистнуудай холбооной правлениие болон шалгалтын комиссиие һунгалга

СССР-эй Журналистнуудай холбооной IV съездэ делегадуудые һунгалга

Республикын Журналистнуудай холбооной VII съездэ Журналистнуудай холбооной 3 гэшүүн бүриһөө нэгэ делегадые һунгаха гэһэн нормо пленум тогтоогоо.

Журналистнуудай холбооной гэшүүдэй билет һэлгэлгэдэ бэлэдхэлгын хүдэлмэрине бүхы эмхинүүдтэ республикын Журналистнуудай холбооной VII съезд болотор гүйсэд бэелүүлхэ, холбооной гэшүүн бүхэндэ шэнэ билет барюулгые 1977 оной январь һарада дүүргэхэ гэжэ пленум хараалба.

ЭЭЛЖЭЭТЭ СЕССИ БОЛОБО

Хориин аймагай Соведэй ээлжээтэ сесси болоо, тэндэ «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэриинүүдые дүүргэлтэ болгон Соведүүдэй хүдэлмэриие саашадань нарижуулан һайжаруулха тухай» гэһэн асуудалаар аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, депутат Г. Н. Бородин элидхэл хэбэ.

Ажалшадай депутадуудай Соведэй зургаадахи сесси дээрэ «Аймаг дотор хэлхээ холбоо хүгжөөхэ, тэрэниие саашадань һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд тухай» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн юм. Энэ асуудалаар аймсоведэй сесси дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа. Тус шиидхэбэриин хэр дүүргэгдэжэ байһан тухай ЭТУС-ай начальник Ч. Д. Дашиев соносхол хэбэ.

Сесси дээрэ табигдаһан асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ Дээдэ Тайлсын совхозой директор депутат П. О. Никитин, Хандагайн леспромхозой жолоошон, депутат А. Н. Павленко, «Георгиевский» совхозой һаалишан депутат Г. И. Котенко, аймагай военком депутат Е. Ч. Тарноев, Анаагай совхозой парткомой секретарь, депутат В. Ж. Абидуев, райкомой түрүүлэгшын орлогшо Г. Е. Нимаева болон бусад хабаадаба.

Хэлсэгдэһэн асуудалаар аймсоведэй сесси дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Ж. БАДМАЕВ

Лос-Анджелеста хэ. дэһэн хулгай

Космонавтикын асуудалнуудаар конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадаһан совет академигүүд Б. Н. Петров, Л. И. Седов гэгшэдые зэбсэгтэ бандын Лос-Анджелесэй хэтодо хулгайлһан тушаа СССР-эй Вашингтондохи посольство, СССР-эй Сан-Францискада байдаг генеральна консульство США-гай гүрэнэй департаментда мэдүүлээ.

Хулгайшад баригдангүй, талпиһан байна.

Нарин нягта мүрдэлгэ хэжэ, Совет делегациин гэшүүдые сахин хамгаалха эрилтэ СССР-эй посольство табиба.

Энэ үйлэ хэрэгэй болоһондо халаглажа байһанаа гүрэнэй департамент мэдүүлээд, Совет делегациин аюулгүйе сахиха хэмжээнүүд абтаха юм гэжэ найдуулаа.

(ТАСС).

Соёл культурын һонин

«ШЭДИТЭ НЮУСА»

Волгын хотонуудаар

Москвагай хүүгэдэй гүрэнэй хүгжэмтэ театрай коллектив эдэ үдэрнүүдтэ гастролёо Саратов хотодо дүүргэбэ. Дэлхэй дээрэхи ори ганса иимэ түхэлэй театр мүнөө зундаа Волго шадарай олохон хото городуудаар зүжэг наадаяа харуулһан байна. Хүгжэмтэ зүжэгүүдынь олондо һайшаагдажа, баяр баясхаланда хүргэбэ.

Манай республикын мэдээжэ композитор Бау Ямпиловай «Шэдитэ нюуса» гэжэ хүүгэдэй опёрые харагшад ехэ һонирхожо шагнаһан, тэрээндэ үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байха юм. Энэ зүжэг түс театрай сценэ дээрэ 1973 оной ноябрьда табигдаһан, тэрээнһээ хойшо таһалгаряагүй театрай репертуарта ябажа, олон нютагуудаар харуулагдаһан байха юм.

«Шэдитэ нюусын» рольнуудта анханайхидаал адли Ю. Глубоков (Баир), РСФСР-эй габьяата артистка Г. Свербилова (Янжима) болон бусад наадана.

Энэ зүжэг СССР-эй арадай артистка, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, түс театрай ахамад режиссёр Наталия Ильинична Сац найруулан табиһан, РСФСР-эй габьяата уран зурааша Сергей Ахвледиани шэмэглэн гоёоһон байха юм.

П. ЖАПОВ

КИНО ХАРУУЛАГШАД ТАРЯАШАДТА ОШОНО

Мүнөө үедэ республика доторнай 763 кино-түхеэрэлгэнүүд хүдэлжэ байна. Республикадамнай 31 кинотеатр тоологдоно. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада Ивалга тосхондо «Мир», Ильинкэдэ «Зенит», Эрхирэгтэ «Туяа» гэжэ кинотеатрнууд ашаглалгада үгтэһэн юм. Энэ жэл Хэжэнгэ һууринда «Одон» гэжэ кинотеатр хүдэлжэ эхилхээр хараалагдана.

Жэлһээ жэлдэ шэнэ кинотехникэтэй болонобди.

Дээрэ нэрлэгдэһэн кино-түхеэрэлгэнүүдэй 576-ниинь хүдөөгэй зониие хангадаг. Тэрээнһээ гадна 39 кинопередвижкэ, аймгүйсэдкомуудай соёл культурын таһагуудай 67 кино-түхеэрэлгэтэй автоклубууд, профсоюзай эмхиин мэдэлэй 20 автоклуб хүдэлнэ.

9-дэхи табан жэлэй түсэбые республикымнай кино харуулагшад үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Хүдөө нютагай кино харагшадай нэгэ хүнииинь дунда зэргээр 30 гаран кино жэлдээ харадаг байна. Хүдөөгэй һаалишад, малшад, механизаторнуудые үбһэ, таряа хуряалгын үедэ хангахын тула кино гаргагшад полевой стан, үбһэнэй бригада хүдэр ошожо, фильмүүдые харуулдаг байна. Тэдэндэ нэгэ хэдэн бригада гү, али полевой стануудаар даалгагдадаг, тингэжэ хүдөө ажахын ажалшад һарадаа гурба дахин кино хараха аргатай болодог.

Шухала кампанинуудай үедэ хүдөө ажахыда зорюулагдаһан тематическа харалганууд үнгэргэгдэдэг. Кино харуулхын урда тээ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Республикын кинофикациин управлени аймагай киносетиин хэрэгтэй болохо киноаппаратурануудые саг болзор соонь заһуулаад үгэдэг. шэнэ шэнэ фильмүүдээр хангадаг.

Хүдөөгэй ажалшадые хангаха талаар республикын киномеханигуудай дунда социалис мүрысөөн эмхидхэгдэдэг. Мүрысөөнэй дүнгүүд квартал бүхэндэ согсологдожо, эрхим киномеханигта вымпел, мүнгэн шан барюулагдадаг. Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадые киногоор хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг. 1976 ондо БАМ-ай барилгашадые 26 кино-түхеэрэлгэ хангажа байгаа. Энэ киносетиин хүдэлмэрилэгшэд һайн шанартай шэнэ кинотехникээр гүйсэд хангагданхай.

Хүдөөгэй зониие хангаха талаар Баргажанай, Захааминай, Сэлэнгын аймагуудай дирекциин киномеханигууд ехэ амжалта түйлаа.

Буряад орон соо эрхим амжалтануудые түйладаг киномеханигууд олон. Заримыень тоолобол, Баргажанай аймагһаа В. М. Жамбалова тарян хуряалгын халуун хаһын үедэ 24 кино харуулха түсэбтэй һаа, 47 дахин харуулжа, 2.880 гаран хүниие хангаһан байна. Мүн лэ баһа эрхим дүнтэйгөөр Сэлэнгын аймагай киномеханигууд И. Ф. Кондратьев, В. Лыкшитов, Түнхэнэй И. А. Рухлядьев, Мухар-Шэбэрэй К. Е. Мальцев, Л. П. Филатов, Хяагтын Б. Б. Доржиев, Захааминай Д. Д. Садаев гэгшэд хүдэлнэ.

Хяагтын аймагай полевой стануудаар залуушуулда зорюулагдаһан хоёр кинолектори аймагай комсомолой хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта үнгэргэгдэһэн юм. Иимэ кинолекторинууд һаядаа Улаан-Үдын, Баргажанай аймагуудта үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Энэ жэлэй 3-дахи кварталда республикымнай хүдөөгэй аймагуудта 534 кино гаргагдажа, 31.527 хүн тэдэниие хараа. Хоринн, Захааминай, Загарайн ба бусадшье аймагуудай киномеханигууд амжалтатай ябана.

В. ЖАНЧИПОВА.

АЖАЛШАД ЗҮЖЭГ ТАБИНА

Мухар-Шэбэрэй аймагай соёлой байшангай дэргэдэ арадай театр шэнэ зүжэгүүдые бэлдэжэ эхилээ. «Мимолётные видения» гэһэн зохёолой геройнуудые хүдэлмэришэд Владимир Терентьев, Сергей Родионов, хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэд Анна Жамсаранова, Галина Чернецкая гэгшэд наадана. Энэ зүжэг Октябриин һайндэрөөр харагшадай анхаралда табигдаха.

Гадна «Вечно живые» гэһэн зүжэг энэ театр бэлдэжэ байна. Режиссер Михаил Фёдорович Наумов бэлигтэй зониие бэдэржэ, жолоошодые, багшанарые, һурагшадые арадай театрта уряа. Уран һайханда дуратай арбаад хүн артистнарай «рольдо» оронхой.

Л. ГУСЛЯКОВА.

ТОБШОХОНООР

△ Буряадай гүрэнэй филармониин хүтэлбэрилэгшэд болон хүгжэмшэдэй хүсэлээр хүүгэдэй шэнэ лектори эмхидхэгдэбэ. Тэндэ гол түлэб Улаан-Үдэ хотын дунда һургуулинуудай ахамад классуудай, техническэ мэргэжэл олгодог училищинуудай, түсхай дунда һургуулинуудай һурагшад һураха юм.

Классическа болон совет хүгжэм залуу үетэнэй дунда дэлгэрүүлхэ хэрэг шэнэ лекториин гол зорилго болоно. Филармониин хүгжэмшэд лекцинүүдые уншаха юм.

△ Манай үе сагай агуу барилга болохо Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай участогай залуу 50 барилгашан Венгриин Арадай Республикада айлшаар ошоо. Тэдэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбтэ даабари болон социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, нитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тингэжэ аха дүү социалис оронуудаар аяншалха путёвкодо хүртэһэн байна.

Аяншалгада ошоһон залуу барилгашадай дунда Ленинскэ комсомолой шангай лауреат А. Рябко, модошо дархан И. Мидияров болон бусад бии.

△ Байгша оной октябриин 19—20-ой үдэрнүүдтэ М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ соо «Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэдэ библиотекэнүүдэй үүргэ» гэһэн темээр научно-практическа конференци боложо үнгэрбэ. Олон элидхэл эндэ хэгдээ.

Манай корр.

СОЁЛОЙ АСУУДАЛ ХЭЛСЭГДЭБЭ

Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой Соведэй юһэдэхи сесси боложо, «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан, соёл гэгээрэлэй болон нитэ физкультурын организацинуудай ажалшадай дунда соёлой хүдэлмэри ябуулха зорилгонууд тухай, Серовой нэрэмжэтэ клубай дэргэдэхи депутадуудай бүлэгэй хүдэлмэриин тоосоон» гэһэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ. Эдэ асуудалнуудаар сесси дээрэ райсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо А. А. Гинеев, Серовой нэрэмжэтэ клубай дэргэдэхи депутадуудай бүлэгэй түрүүлэгшэ М. М. Пешкова гэгшэд элидхэл хээ.

Элидхэлнүүдэй һүүлээр болоһон үгэ хэлэлгэндэ депутадууд, соёл культурын болон физкультурын зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, тэрэ тоодо городой паркын директор Е. Н. Ящикова, оперо ба баледэй театрай солист Д. Ц. Дашиев, городой түбэй библиотекын директор В. В. Ламухин, шэлэй заводой ахамад технолог Н. В. Мамашвили, «Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэлэй физкультура ба спортын талаар методист, «Спартак» ДСО-гой түрүүлэгшэ В. П. Кондаков болон бусад хабаадаба.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар районой Соведэй сесси дэлгэрэнгы шиидхэбэринүүдые абаа.

Н. ФЕДОРОВА,
Советскэ районой Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

Зүүн Сибириин культурын институтда залуу хүбүүд, басагадые культурын хүдэлмэрилэгшэдэй элдэб мэргэжэлдэ һургажа байдаг. Тэрэ тоодо арадай театрай режиссёрнууд бэлдэгдэдэг юм. Энэ жэлдэ театральна режиссурын кафедрые бүлэг студентнэр дүүргэжэ гараха байна.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: багша Н. Е. Логачев хэшээл үнгэргэжэ байна; 5-дахи курсын студентнэр Англиин агуу ехэ драматург В. Шекспирэй «Гамлет» гэһэн зүжэг бэлдэжэ байна.

О. ТИМОФЕЕВАГАЙ фото.

СЭЛЭНГЭДЭ ЗЭДЭЛНЭ

Сэлэнгын аймагай соёлшод сугларжа, клубай хүдэлмэриие улам һэргээхэ асуудалые зүбшэн хэлсэбэ. Ажалшадай социалис мүрысөөндэ соёлшод ямар нүлөө үзүүлхэ ёһотойб гэһэн уялга тухай, улаан булан, клубуудые үбэлэй үедэ һайнаар хүдэлгэхэ тухай түһатай хөөрэлдөө үнгэрбэ.

Соёлшод мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тула эндэ эмхидхэгдэһэн арадай университедтэ һурана. Жэшээнь, түрүүшын хэшээлдэ Д. Шостаковичын зохёохы ажал ябуулгатай танилсажа, хүгжэмыень шагнаһан байна. Гусиноозёрскын хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулиинхид агуу композиторай зохёолнуудые гүйсэдхөө.

Харин аймагай хүдөө нютагуудаар айлшалһан Улаан-Үдын П. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин һурагшад совет үеын ород ба буряад хүгжэм зэдэлүүлээ. Скрипкээр наадаһан Римма Жамбаловагай бэлиг олондо һайшаагдаба. Чанза дээрэ Владимир Бороев уянгата буряад аялга татаа. Дамби Лхасаранов Татьяна Болдырева хоёр баяачаар наадажа, шагнагшадай сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна.

Т. ЧЕРЕПАНОВА.

«МОТОЦИКЛИСТНҮҮДЭЙ ЗУН»...

Ригын киностудиин иимэ нэрэтэй кинофильм Зүүн Сибириин кинохроникын студиин Буряадай филиалда оршуулагдажа, харагшадай анхаралда табигдахань.

Түс фильмын гол рольнуудые Буряадай республикын арадай артистнар Марта Зориктуева, Валентина Амханова, габьяата артистнар Мэйдари Жалхандаев, Михаил Елбонов, Владимир Бамбацыренов болон артистнар Батор Цыбенов, Даши-Цырен Дашинамжилов Мунко Бальжинимаев гэгшэд шадамар бэрхээр буряад хэлэн дээрэ наадаба.

Д-Р. ГОМБОДОРЖИЕВ.

ДҮШЭН ЖЭЛЭЙ СААДА Т...

Революциин талмай. Тэрэ үдэр Улаан-Үдэ хотын ажалшадта, илангаяа спортсменүүдтэ мартагдашагүйгөөр үлөө һэн. Ушарынь хэлэхэдэ, манай республикын табан басагад Улаан-Үдэ — Москва гэһэн маршрудаар санаар холын аян замда мордоһон байгаа. Энэнь 1936 оной октябриин 21-нэй үдэр болоно. Тэрэ гэһээр 40 жэл гүйсэбэ...

Зүрхэтэй табан басагадай дунда тиихэдэ Улаан-Үдын паровоз-вагон бүтээлгын заводто слесареэр хүдэлжэ байһан Соня Тыхеева, колхозой гэшүүн Мария Хахалова, студентка Анастасия Сункуева, физкультурын инструктор Вера Любимская, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэ Лиза Константинова. түс бүлэгэй политическэ хүтэлбэрилэгшээр Александр Сазонов, БМАССР-эй физкультура, спортын Соведэй түлөөлэгшэ Леонид Бобыкин гэгшэд командын бүридэлдэ ороһон байгаа.

Манай басагадай зорилго гэхэдэ, Совет Бурят-Монголой урган хүгжэһые, республикын залуушуулай ямаршье хүшэр хүндэ замые дабажа гарахаа бэлэн байһые харуулха байгаа бшуу. Үшөө тиихэдэ энэнь ябагаар, санаар холын аян замда ябажа шадаха спортын шэнэ рекорд болохо байгаа ха юм. Тиихэ үедэ Москвагай Куйбышевай нэрэмжэтэ электрокомбинадай хүдэлмэрилэгшэд Москва — Тобольск гэһэн 2.400 километрэй зайе санаар гаталхадаа, Эхэ орон соогоо суурхаһан юм.

Түрүүшын үдэрһөө хүшэр хүндэ бэрхэшээлнүүдтэй дайралдажа эхилбэ.

«...Намарай харалган, хүйтэн байгаа. Байгал далай маанадые хура бороогоор, шанга һалхяар угтаа һэн» гэжэ командын командир Л. Бобыкин тиихэдэ бэшэһэн байдаг.

Табан басагад тухайгаа республикын ажалшад ходо һонирхожо байдаг һэн. Жэшээнь, республикын газетэнүүдтэ эдэнэрэй хаана, хэдыдэхи километрэй зайда ябаһан, басагадай бэсын элүүр энхэ, сагай уларил тухай мэдээсэгдэдэг байһан. 1936 оной ноябриин 18-най газетэ дээрэ иигэжэ бэшэгдэнхэй: «Тулун. Комсомол табан басагад замайнгаа 856 километр зайе дабаба. Эдэнэрэй аян замда ябахадань саһа шуурган болоо. Харгынь хүр саһаар хушагданхай байгаа. Тингэбэшье, зүрхэтэй эдэнэр үдэрэй туршада 56 километр зайе гаталжа шадана». Холын аянда ябагшад эхэнхи замаа ябагаар гаталха баатай болоһон байгаа. Гансал ноябриин һүүлшын үдэрнүүдэй нэгэндэ Нижне-Удинскһаа басагаднай санаараа һолжоржо эхилһэн байна. Саһанай элбэгшье һаа, шанга хүйтэн, хүр саһан, шуурган эдэнэрэй харгыда ябахадань һаад тойбо татаа. Эдэнэр хада уула хүнэй хүлөө табяагүй тала дайдаар ябажа гарадаг байгаа.

Холын аян замда гараһан манай басагадые спортын коллективүүд угтажа ошодог, тосхон, хотонуудай ажалшад баяр ёһололой оршон байдалда угтажа абахадаа, митинг, суглаа үнгэргэдэг байгаа. Тиин Бурят-Монголой эрэлхэг зоригтой басагадай команда аяншалгынгаа үедэ Эхэ оронойнгоо арба нэгэн область, хизаар, автономито республикануудай хото, городуудта хүрэһэн байна.

Манайхид спортсменүүдтэй уулзахадаа, Бурят-Монголой АССР-эй ургалта, хүгжэлтэ тухай хөөрэжэ үгэдэг байһан.

Командын гэшүүд Эхэ орон дотор боложо байһан һонимтой хододоо танилсажа ябаа. Жэшээнь, эдэнэр Черемхово хотодо Октябриин революциин һайндэрые нүүрһэшэдтэй хамта тэмдэглэлсэһэн юм. Красноярскда Совет Конституциин мүндэлһэн үдэрэй һайндэртэ хабаадаа. Новосибирскдэ физкультурнигуудай эдэбхитэдтэй уулзаа.

Шэнэ жэлэй үнгэрһөөр хоёр һара болоод байхада, манай зоригтой табан басагад зургаа мянган километрэй зайе гаталжа, Эхэ оронойнгоо ниислэл хотодо дүтэлбэ. 1937 оной мартын 6-да гэхэ гү, али хараалагдаһан болзорһоо хоёр үдэр урид табан басагаднай Москвагай спортын бүлгэмүүдэй гэшүүдтэй, ниислэлэй ажалшадтай, Москва — Тобольск гэһэн маршрудта хабаадагшадтай хани ёһоор уулзажа, халуунаар угтагдаа бэлэй.

«Правда», «Известия», «Комсомольская правда», «Труд» болон бусад газетэнүүдтэ эрэлхэг зоригтой манай табан басагадта зорюулагдаһан статья, хөөрэлдөөн, замай тэмдэглэл толилогдоо һэн.

Москвагай Ехэ театр соо болоһон Уласхоорондын эхэнэрнүүдэй үдэртэ зорюулагдаһан үдэшэ дээрэ командын комсорг Лиза Константинова үгэ хэлэхэдээ, хаанта засагай үедэ буряад эхэнэрнүүдэй ямар ехэ хүндэ хүшэр дарлалта доро байһан тухай, мүнөө Совет засагай жэлнүүдтэ зол жаргалаа олоһон эхэнэрэй гайхамшагта амжалта, хүгжэлтэ тухай дэлгэрэнгыгөөр хөөрэжэ үгэһэн байгаа. «Бидэнэр харгыдаа ябахадаа Совет ороной ажалшадай хэжэ, бүтээжэ байһан ажал хүдэлмэритэй танилсаһан, һалбаран ургажа байгаа хото городуудые нюдөөрөө хаража баясан урмашаабди» гэжэ тэрэ хэлэһэн байдаг.

Совет правительство эрэлхэг зоригтой манай басагадай гаргаһан энэ баатаршалгые үндэрөөр сэгнэжэ, «Хүндэлэлэй Т... ноор бултыень ... байгаа. Мүн Со... зай Геройнууд ... Н. Каманин, А... ский, Н. Доронин... най табан басага... зүрхэнһөө ам... ажабайдал, спорт... түйлахыень хүсэл...

* * *

Холын аян зам... һан С. А. Тыхеев... шын үдэрһөө ... лэл хэдэг байгаа. ... тэмдэглэлнүүдынь ... нирхолтой. Жэш... риин 28-най үдэр ... доһоор үлеэһэн ... саһа махаха гээш... дэ, хүшэр. Утын ... үсэд шангаар ... һүниин 11 часта ... сагад хоноxo га... жэ ерэһэн байна. ... маниинь хасараа ... нилээд эсэһэн ба...

Декабриин 31-... бинск хото хүрэжэ, ... дулаан байрада хо... доо. Зүгөөр Бур... санаар ерэһэн би... тын ажалшад ... ёһоор угтажа. Ш... хотын инженерно-... хүдэлмэрилэгшэд... хыемнай уряа һэн.

Бидэнэрэй хаа... хада харгыдамнай ... даһан ангуушад, ... мүн хото городуу... шад ехэтэ һонир... наар угтажа аба...

* * *

Мүнөө холын ... санаар ябажа га... табан басагад үни ... бүлэ болонхой, за... ашанараа үргэлсэ... дүүлынь ажаллаһа... Жэшээнь, С. А. ... Доржи Банзар... рэмжэтэ багшанар... тудай заочно һур... лаар проректорээр ... байна. Нүгөөдүү... Григорьевна ... Москвагай Войков... жэтэ заводто удаа... профсоюзай хү... шөөр хүдэлһэн бай... түсхайта пенсионер... да ажаһууна.

Мария Уладаевна ... ва ВДНХ-да ... мэрилэгшөөр хүдэл... завета Александр... стантинова парти... гуулида удаан ... багшалһан, мүнөө ... нер. Мүн Анастасия ... тиновна Сункуева ... республикын теле... лон радиогой ком... дэлнэ.

Иигэжэ дүшэн ... да тээ эрэлхэг зо... шалга гаргаһан ... мүнөө залуу үетэ... мүүжүүлхэ хэрэгт... гөө хубитые ор... ябана.

Ю. ШЕРЕМЕ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... Верховно Соведэй ... мэй Түрүүлэгшэ М... линин С. А. Тыхе... ден барюулжа бай...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй Центральна Комитедтэ. Нүхэр Ю. Цеденбалда Ленинэй орден барюулагдаа. Совет-монгол документнүүдтэ гар табигдаа. Совет-монгол хөөрэлдөөнүүд дүүрэбэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Малай үбэлжэлгэдэ гол анхарал» — А. Климовэй статья. Эрдэм наука — хүдөө ажахыда. «Табан жэлэй түрүүшын жэлэй түгэсхэл дээрэ» — Буряадай АССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл. «Правда Бурятии» газетэдэ мэдээсэнэ.

Гурбадахи хуудаһанда. Нүхэр Ю. Цеденбалда Ленинэй орден барюулагдаа. (түгэсхэл). МНР-эй делегациин ерээд байһан тухай. Түби дэлхэйн һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Уншагшад мэдээсэнэ» — түсхай хуудаһан.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 9.10 — «Москва ба москвагайхид». 9.40 — «Хүгжэмэй һонин». 10.45 — М. Паньоль. «Топаз» — телевизионно зүжэг. 12.20 — «Байгаали ба хүн». 12.50 — Үхибүүдтэ — фильм. «Если мы вместе». 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — Забһарлалга. 14.20 — «Москва — Владивосток». 9-дэхи сери — «Газаршадай харгы». 10 дахи сери — «Мэндэ амар, океан!». 15.15 — «Ажабайдалдаа дуунтай хамта». Залуу гүйсэдхэгшэдэй бүхэсоюзна телевизионно конкурс. 16.25 — **«Арадай баян бардам байдал ба ажаһуудалай социалис дүрсэ».** Телевизор харагшадай асуудалнуудта харюу. Дотоодын байдалай асуудалнуудаар политическэ шэнжэлэгшэ Л. А. Вознесенский дамжуулга хүтэлнэ. 17.25 — Эстрадын концерт. 18.00 — «Время». 18.30 — «Уран гартанай хизаарта» — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.05 — «Элүүр энхэ байлга». 19.25 — «Хандагай, үнэгэн ба дельфин — киноочерк. 19.45 — «КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө». 20.15 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 20.40 — «Таряа талхан тухай». Уран зохёолшо Ю. Грибовэй үгэ хэлэлгэ. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.25 — «Арадай баян бардам байдал ба ажаһуудалай социалис дүрсэ». Асуудалнуудта харюу. 22.25 — М. Паньоль. «Топаз» — зүжэг. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.05 — Паньоль. «Топаз» — зүжэг.

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ — «Ой соо үбэл яагаад ерэбэб» — телефильм. 18.20 — «Улаан-Үдэ» — хотын программа.

«Орбита». 19.05 — Паньоль». «Топаз» — зүжэг.

Улаан-Үдэ. 20.40 — «Последний подвиг Камо» — — уран һайханай фильм.

ГАВАНА

Социалис демократиин толотомо илалта

ТАСС

Кубын түүхэдэ түрүүшынхеэ үнгэргэгдэһэн арадай засагай муниципальна органуудые һунгаха демократическа һунгалта бүгэдэ арадай ёһотойл һайндэр болобо. Октябриин 10-да, 17-до үнгэргэгдэһэн дуугаа үгэлтын хоёр шатын үедэ 10.725 депутат арадай засагай муниципальна ассамблейнүүдтэ һунгагдаһан байна.

Һунгалта политическэ асари ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ. Кубын эрхэтэд хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай, интеллигенциин (эдэнэй олонхид коммунистнууд ба комсомолшууд юм) эрхим түлөөлэгшэдэй түлөө дуугаа үгөө.

КАИР

Араб оронуудай хоорондын зүблөөн

ТАСС

Араб зургаан оронон хоорондын зүблөөн Саудовска Аравиин ниислэл Эр-Рияд хотодо хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Мүнөө үедэ гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй бэлдэжэ байһан хүдэлмэриин документ эдэ гүрэнүүдэй толгойлогшонорой үзэмжэдэ табигдаха юм.

Ливандахи бүһэлдээн дары зогсоохо. Каирай хэлсээнүүдые Ливандахи бүхы талые сахиха. Араб оронуудай хоорондын аюулгүйе сахиха хүсэнүүдые бэхижүүлхэ, эдэниие президент И. Саркисай мэдэлдэ оруулха, ороной газар дайдын бүрин бүтэн байлгые хангаха, дайн байлдаагаар ушаруулагдаһан гарза хохидол һэргээхын тула шухала туһаламжа үзүүлхэ тухай дурадхалнууд энэ документын үндэһэ һуурида табигданхай.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Телеграф, телефон, радио

САН ФРАНЦИСКО

АСТРОНАВТНУУДАЙ УЛАСХООРОНДЫН ХУРА...

Астронавтикын уласхоорондын федерациин 27-дохи конгресс Лос-Анджелеста хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

500 гаран делегат конгрессэй 46 секциин заседанинууд дээрэ долоон хоногой турша соо замбуулинай дайда шэнжэлхэ гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. За... транспортна тү... дые зохёон бүтэ... оронуудай космо... хамтааринь ниидх... мэтэ асуудалнуу... 36 ороной эрдэ... харал татаһан, һо... хэһэн байха юм.

СССР-эй Наукан... демиин «Интерко... рүүлэгшэ академ... Петров түрүүтэй (... гаци эгээл олон... далгатай делегаци... гэн байгаа.

Совет эрдэмтэд... монавтнуудай хэ... хэлнүүд, мэдээсэл... буулинай дайда ... гол шухала асуу... зүбшэн хэлсэһэн ... хабаадагшадые ... нирхуулба.

«Союз-Аполлон»... тын программа ... дүнгүүд тухай со... кан эрдэмтэдэй. ... нуудай тоосоон ... гол шухала үилэ... лобо. Түсхай ... ренци энээндэ ... һан байгаа.

НЬЮ-ИОРК

Хашалта харшалалта үргэлжэлүүлэгдэһээр

ТАСС

Таиландда хашалта харшалалтанууд, хардалга гүрдэлгэнүүд хэгдэһээр гэжэ американ хэблэл бэшэнэ. Нэгэдэмэл социалис фронт гэдэг партиин түрүүлэгшэ К. Норапати, Таиландын социалис партиин түрүүлэгшэ С. Сисангком, национальна студентнэрэй түбые хүтэлбэрилэгшэ В. Сакджирапапонг ба ороной түрүү үзэлтэй, демократическа үзэлтэй хэдэ хэдэн хүтэлбэрилэгшэдэй гэртэ нэгжэлгэ хэхэ тухай сэрэгэй засагаархид соносхобо.

Бангкогто комендантска час соносхогдоһон зандаа. Бүхы орон дотор дунда ба дээдэ һургуулинууд хаагданхай.

ЛОНДОН. (ТАСС). Таиландда болоһон урбалтые США бэлдээ гэжэ Англиин «Гардиан» газетэ бэшэнэ.

ЦРУ-гай агентнүүдэн хүтэлбэри доро орон дотор сэрэгэй шэнжэтэй «габшагай отрядууд» эмхидхэгдэһэн юм. Демократическа, профсоюзай ба студентнэрэй эмхинүүдтэ эсэргүү ябуулганууды хэһэн байгаа. Энээнэй һүүлээр сэрэгэй урбалта болохо.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

□ «БУРЯАД ҮНЭН» □ 1976 оной октябриин 22. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-02023.